

JAAR 2010 VERSLAG

VOOR VREDE EN VEILIGHEID

Colofon

Een uitgave van IKV Pax Christi, mei 2011

Foto's: Hollandse Hoogte & IKV Pax Christi
Lay-out en drukwerk: Van der Weij B.V. Hilversum

IKV Pax Christi

Bezoekadres: Godebaldkwartier 74
3511 DZ Utrecht
info@ikvpaxchristi.nl
Telefoon: 030 - 233 33 46
Fax: 030 - 236 81 99
Bank: 39.05.15.000

Postadres: Postbus 19318
3501 DH Utrecht

Foto omslag:
Khartoum, Soedan 11 april 2010
Een Soedanese man toont zijn gemarkeerde vinger na de stemming in een stembureau tijdens de presidentsverkiezingen in Soedan.

Fotograaf: Ezequiel Scagnetti

Inhoudsopgave

Voorwoord	2
Inleiding	3
Verslag van de directie	6
Mondiale ontwikkelingen	6
Verantwoordelijkheid van de internationale gemeenschap	6
Beleid, strategie en vooruitzichten	9
Tienmaal vredeswerk	11
Effecten van de programma's	12
Grote Merengebied	12
Hoorn van Afrika	13
West-Afrika	15
Azië	15
Zuidoost-Europa	17
Kaukasus	18
Latijns-Amerika	19
Midden-Oosten	21
Veiligheid en ontwapening	23
Economische dimensies van conflict	25
Maatschappelijke verankering	28
Fondsenwerving	30
Personeel	32
Organisatie en organogram	32
Kennis en leren	33
Veiligheidsbeleid	34
Ondernemingsraad	34
Verantwoordingsverklaring Bestuur en Raad van Toezicht	35
Bestuur en toezichthouden	35
Besturen	35
Toezichthouden	35
Samenstelling bestuur en Raad van Toezicht	36
Rooster van aftreden Raad van Toezicht	37
Bezoldiging	37
Evaluatie van het functioneren	37
Effectiviteit en efficiëntie van bestedingen	38
Omgang met belanghebbenden	38

Voor de financiële verantwoording over 2010 verwijzen wij naar de jaarrekening. Deze is te downloaden op www.ikvpaxchristi.nl.

Voorwoord

Voor u ligt het jaarverslag 2010 van IKV Pax Christi. Hierin leggen wij inhoudelijk verantwoording af over ons vredeswerk. Financiële verantwoording zullen wij afleggen in de jaarrekening 2010. Zowel het jaarverslag als de jaarrekening worden uit milieuoverwegingen primair digitaal beschikbaar gesteld en zijn te downloaden op www.ikvpaxchristi.nl.

Op 1 januari 2007 is IKV Pax Christi van start gegaan op basis van een strategisch meerjarenplan 2007 t/m 2010, met daarin vijf ambities. Nu 2010 achter ons ligt, kunnen we de balans opmaken.

Ten eerste heeft IKV Pax Christi haar invloed in de politieke besluitvorming weten te vergroten zowel in Nederland als in de landen waar wij werken. Zo levert IKV Pax Christi in 2010 met de cluster munitie campagne een belangrijke bijdrage aan het ratificeren van het cluster munitieverdrag door Nederland en aan het wereldwijde debat over een wettelijk verbod op investeringen in cluster munitieproductie. Een ander voorbeeld is de publicatie van het rapport UNPAID DEBT. Naar aanleiding van dit rapport opent het Zweedse Openbaar Ministerie een strafrechtelijk onderzoek naar het Zweedse oliebedrijf Lundin Petroleum en haar praktijken in Soedan. Dit is een belangrijke stap voor de opheffing van de de facto immuniteit van internationale ondernemingen. Hopelijk opent dit deuren naar compensatie voor de slachtoffers in Soedan.

In de tweede plaats streeft IKV Pax Christi naar een vitale en betrokken verankering van haar vredeswerk in de samenleving. De relatie met en betrokkenheid van de traditionele kerkelijke achterban versterkt ook in 2010. Zo'n 2.500 parochies en gemeenten participeren in de Vredesweek waarvan het programma mede tot stand komt in overleg met de achterban. Ook de betrokkenheid van jongeren groeit: het jongerenbrand Pax-it, de Nacht voor de Vrede en periodieke 'Borrels', waarbij ontwikkelingen in conflictregio's centraal staan, betrekken vele honderden jongeren bij het vredeswerk.

IKV Pax Christi realiseert in 2010 in belangrijke mate haar derde ambitie: verdieping van haar expertise en kennis op het gebied van oorlog en vrede. Op het vlak van veiligheid en ontwapening heeft IKV Pax Christi een leidende positie in Nederland. Als het gaat over inhumane wapens (landmijnen, cluster munitie, verarmd uranium wapens) heeft IKV Pax Christi een coördinerende rol in nationale en internationale coalities en netwerken.

In de vierde plaats heeft IKV Pax Christi de kwaliteit van organisatie en beleid verhoogd. Wij investeren structureel in het verbeteren van planning, monitoring en beheer. Ook krijgen wij het ISO 9001: 2008 certificaat voor het geheel van de organisatie. En de programma's verbeteren in kwaliteit door de betere samenhang tussen contextanalyse, veranderingstheorie en strategie.

Het vijfde streven vormt het verbreden van de financiële basis en het differentiëren van inkomsten. Hoewel IKV Pax Christi de afgelopen periode meer institutionele fondsen ophaalt, boeken wij op het gebied van particuliere fondsenwerving onvoldoende vooruitgang. De komende jaren zetten wij alles op alles om substantiële inkomst diversificatie te realiseren en eenzijdige afhankelijkheden te voorkomen. Politieke veranderingsprocessen op het gebied van vrede en veiligheid vergen immers een actieve betrokkenheid van burgers, ook in Nederland. Hoe meer steun wij in onze eigen samenleving weten te mobiliseren, hoe effectiever wij kunnen opereren in conflictgebieden.

Met vriendelijke groeten,

Jan Gruiters,
algemeen directeur

Inleiding

Recht op een veilig en menswaardig bestaan

Werken aan vrede vergt een lange adem. Onze partners in conflictgebieden doen een groot beroep op onze solidariteit. Zij laten ons keer op keer zien dat volharding zijn vruchten afwerpt en de hoop op vrede springlevend is.

IKV Pax Christi werkt samen met betrokken burgers en organisaties in conflictgebieden aan de veiligheid van burgers, het voorkomen van gewapend geweld en het opbouwen van rechtvaardige vrede. Hierbij is human security het richtinggevend veiligheidsconcept, want elk mens heeft recht op een veilig en menswaardig bestaan. Vrede en veiligheid is te belangrijk om enkel aan politici over te laten. Juist waar regeringen falen en onderdrukken of zich laten leiden door eigenbelang, kunnen burgers een verschil maken.

Samen met haar partners is IKV Pax Christi actief in autoritaire of repressieve staten en landen die zijn verwickeld in gewapend conflict of daarvan proberen te herstellen. Regelmatig is er sprake van een 'bevroren conflict': geen oorlog maar ook geen vrede. De landen kennen vaak een falend of fragiel bestuur, met als gevolg politieke instabiliteit. Een goede relatie tussen overheid en bevolking ontbreekt of staat onder druk omdat de rechten van burgers worden geschonden.

Missie

IKV Pax Christi:

- werkt met haar partners en bondgenoten in conflictgebieden aan de de-escalatie en oplossing van gewelddadige conflicten en de opbouw van collectieve veiligheid en duurzame vrede.
- is ervan overtuigd dat rechtvaardige en democratische verhoudingen en respect voor mensenrechten noodzakelijk zijn voor het realiseren van duurzame vrede.
- gelooft dat iedereen recht heeft op een veilig en menswaardig bestaan en dat de internationale gemeenschap verantwoordelijk is voor de bescherming van burgers.
- steunt lokale gemeenschappen en civiele organisaties die geloven dat vrede mogelijk is, zich inzetten voor

IKV Pax Christi heeft ruime ervaring met het werken aan vrede, veiligheid en gerechtigheid. Zij is in 2007 ontstaan uit de bundeling van het Interkerkelijk Vredesberaad en Pax Christi Nederland. Door de langdurige aanwezigheid in conflictgebieden is IKV Pax Christi in staat diepgaande analyses te maken van de oorzaken van gewelddadige conflicten en kan zij duurzame relaties aangaan met mensen die een verschil kunnen maken. Als internationale organisatie is IKV Pax Christi in staat onderwerpen op de politieke agenda te krijgen en te voorkomen dat conflicten simpelweg vergeten worden. Zij kan politieke steun mobiliseren en soms een doorbraak realiseren, zoals een internationaal verdrag dat clusterbommen verbiedt.

Human security

Human security, het menselijke perspectief op vrede en veiligheid, komt niet in de plaats van het statelijke perspectief, maar vormt daarop een belangrijke aanvulling. In traditionele benaderingen wordt veiligheid vaak gedefinieerd in termen van nationale soevereiniteit, territoriale integriteit en nationaal economisch belang. De belangen of grieven van burgers zijn hieraan vaak ondergeschikt. IKV Pax Christi stelt het recht op een veilig en menswaardig bestaan centraal.

- het recht op veiligheid en bescherming van burgers, en werken aan duurzame oplossingen voor conflicten.
- onderhoudt wederkerige en langdurige relaties met onze partnerorganisaties, versterkt hun vermogen om een actieve bijdrage te leveren aan vrede en mobiliseert publieke en politieke steun voor vrede en veiligheidsinitiatieven.
- beschouwt vrede als een opdracht aan ons allen, initieert het politieke en maatschappelijke debat over vrede en veiligheid en stimuleert mensen en organisaties in Nederland tot engagement, stellingname en participatie.

Het besef dat vrede en veiligheid, naast klimaat en gezondheid, tot de publieke goederen behoren, is groeiende. Niemand moet van vrede en veiligheid worden uitgesloten. Tegelijkertijd kan geen enkel land op eigen kracht vrede en veiligheid realiseren. Het realiseren van collectieve vrede en veiligheid vergt multilaterale samenwerking. Niet voor niets werkt IKV Pax Christi samen met mondiale burgers en internationale netwerken. Samen met haar partners treedt IKV Pax Christi op als facilitator van politieke en maatschappelijke veranderingsprocessen gericht op *human security* binnen conflictregio's. Anderzijds fungeert IKV Pax Christi op internationaal niveau als katalysator voor collectieve veiligheid.

Partners

IKV Pax Christi werkt op basis van haar missie en centrale waarden samen met partners in gebieden waar de *human security* bedreigd wordt. Ons netwerk van partners bevat een grote diversiteit aan organisaties en personen: *community based* organisaties, *faith based* organisaties, traditionele ledenorganisaties, civiele organisaties, netwerken en non-gouvernementele organisaties. In onze lobby en advocacy werken we bovendien samen met lobbyorganisaties, kennis- en onderzoeksinstellingen en internationale netwerken.

De invulling van het concept partnerschap kan per context sterk verschillen. In veel fragiele staten werkt IKV Pax

Human security is het meest in gevaar in fragiele en repressieve staten. Hoewel elke bedreiging van *human security* zijn eigen dynamiek kent en een contextspecifieke respons vereist, blijkt uit de contextanalyses van IKV Pax Christi dat er ook gemeenschappelijke kenmerken zijn:

- a. De rechten van de burger, politieke maar ook sociale, economische en culturele rechten, worden niet of nauwelijks gerespecteerd, beschermd en bevorderd. Kwetsbare groepen, zoals vrouwen, kinderen en minderheden, worden hierdoor het zwaarst getroffen en mensenrechtenverdedigers zijn regelmatig doelwit van schendingen. De vrijheid van meningsuiting en persvrijheid is vaak ingeperkt.
- b. De *human security* van burgers is niet gegarandeerd en soms ernstig in gevaar door acuut geweld of politieke instabiliteit. De overheid is veelal niet in staat of niet bereid zijn burgers te beschermen. Autoritaire leiders kenmerken zich door ideologische rechtvaardiging en manipulatieve karakters.
- c. Een sterk verstoorde vertrouwensrelatie tussen samenleving en overheid. De oorzaak ligt in een gebrek aan capaciteit, verantwoordelijkheid, responsiviteit en legitimiteit van de overheid.
- d. Het geweld manifesteert zich ook tussen burgers, in gemeenschappen en families. De cultuur van geweld tast de morele grondslagen van de samenleving aan.
- e. Er zijn gewapende niet-statelijke actoren aanwezig. Zij hebben een buitenproportioneel grote, meestal negatieve invloed op vrede en mensenrechten.
- f. Andere niet-statelijke actoren, zoals bedrijven, hebben bovenmatig veel invloed op politiek en samenleving. Zij kunnen, afhankelijk van hun gedrag, een negatieve of positieve invloed hebben op de veiligheids- en mensenrechtensituatie.
- g. In- en uitsluiting op basis van etnische of religieuze identiteiten. Mensen zoeken bescherming in de eigen gemeenschap. Patronage en cliëntelisme volgen etnische of religieuze scheidslijnen. Gemeenschappen vormen en profileren hun eigen identiteit antagonistisch tegenover andere groepsidentiteiten.
- h. Een politieke geweldseconomie. Een kleine groep profiteert economisch en politiek. Deze *predator elite* verrijkt zichzelf door exploitatie van natuurlijke hulpbronnen (olie, gas, hout, delfstoffen) en heeft baat bij het voortduren van fragiliteit. Onafhankelijk van de nationale economie, kunnen zij aan de macht blijven zolang ze militaire controle over de grondstoffen en internationale politieke erkenning genieten.
- i. De rechtsorde ontbreekt of is ernstig ondermijnd, in het gehele land of in gebieden waar de staat afwezig is. Straffeloosheid is wijdverbreid. Traditionele vormen van bestuur, ordehandhaving en rechtspraak zijn geërodeerd en niet berekend op omvang van de problemen. Politie, justitie en gevangenis functioneren nauwelijks of hebben zich van de bevolking vervreemd.
- j. De publieke basisvoorzieningen functioneren nauwelijks op gebied van onderwijs, gezondheidszorg, infrastructuur, etc.

Christi vooral samen met *change agents*. Dit zijn individuen en informele groepen met een groot gezag en mobiliserend vermogen in hun samenleving. In repressieve contexten, waar het niet altijd mogelijk is om een partnerschap aan te gaan met non-gouvernementele organisaties, werken we ook samen met andersoortige partners, zoals uitgeverijen of onafhankelijke bibliotheken. IKV Pax Christi onderscheidt drie niveaus van partnerschap in conflictgebieden: kernpartners, projectpartners en bondgenoten. Kernpartners hebben een belangrijke mate van medezeggenschap bij het opstellen van contextanalyses, het formuleren van programmadoelstellingen en strategieën, het ontwikkelen van politieke visie en inhoudelijk beleid en het opstellen van (lobby)agenda's.

Om onze onafhankelijkheid en ook die van onze partners te waarborgen, hebben partnerorganisaties geen formele be-

stuurlijke zeggenschap. Zij bevinden zich vaak aan verschillende kanten van de scheidslijn in conflictsituaties en hebben te maken met repressie en bedreiging door strijdende partijen of de overheid, niet alleen van de 'vijandige' partij, maar vaak ook van hun eigen samenleving. In die situatie is het dragen van formele medeverantwoordelijkheid niet alleen moeilijk haalbaar, maar ook bedreigend voor de partnerorganisatie.

Statutaire doelstelling

De stichting heeft ten doel het uitvoeren van programma's, projecten en diensten ten behoeve van de Stichting IKV en Vredesbeweging Pax Christi Nederland, alsmede het uitvoeren van programma's, projecten en diensten ten behoeve van derden, voor zover deze programma's, projecten en diensten passen binnen de doelstellingen van het IKV en Pax Christi

Verslag van de directie

Mondiale ontwikkelingen

Het jaar 2010 staat in het teken van het vervolg van enkele omvangrijke ontwikkelingen: de opkomst van nieuwe spelers op het wereldtoneel; asymmetrische effecten van globalisering; de demografische druk door overbevolking; een groeiende schaarste van voedsel en hulpbronnen; de toename van klimaat- en milieuproblemen; internationale instituties die tekort schieten; en een veranderende machtsbalans in een multipolaire wereld.

Eerder resulteerden deze samenhangende en elkaar versterkende ontwikkelingen in een afname van het aantal oorlogen en gewelddadige conflicten. Nu stagneert de afname. Onveiligheid is uitgegroeid tot de belangrijkste uitdaging van onze tijd. Een op de vier, dus anderhalf miljard, mensen woont in een gebied dat getroffen is door grootschalig geweld. Zolang het geweld blijft voortduren, hebben burgers in deze gebieden geen uitzicht op een goed bestaan. Geen enkel land waar grootschalig geweld voorkomt, voldoet aan de Millenniumdoelen van de Verenigde Naties. Naast oorlogen en interstatelijke conflicten vormen georganiseerde criminaliteit, mensenhandel en onrust als gevolg van de economische crisis een grote bedreiging voor de veiligheid van burgers.¹

- In 2010 verbetert de situatie in de conflictzone Ituri in het Grote Merengebied enigszins, dankzij de arrestatie van enkele militieiders. In de regio Haut Uele, waar het Verzetleger van de Heer (LRA) actief is, blijft de veiligheidssituatie wankel. Het programma Grote Meren richt zich op het versterken van lokale gemeenschappen in Ituri en hun rol bij community based security en security sector reform. Het belang van goed lokaal bestuur wordt in deze regio steeds meer onderkend.
- In Noord-Soedan neemt de repressie toe. De spanningen in de provincie Abyei, op de grens van Noord- en Zuid-Soedan, lopen hoog op en in Darfur woedt een hevig conflict tussen het regeringsleger en rebellen groepen. Ondertussen maakt Zuid-Soedan zich op voor het referendum over onafhankelijkheid in januari 2011. Binnen het programma Hoorn van Afrika is een succesvolle implementatie van de *Comprehensive Peace Agreement* (CPA) van eminent belang. IKV Pax Christi constateert uit voortgangsrapportages dat het CPA uiterst fragiel is en onder invloed van oplopende politieke spanningen kan mislukken.
- West-Afrika kent een roerig jaar: in Ivoorkust breekt na de verkiezingen een burgeroorlog uit, in Guinée leiden verkie-

zingen tot onlusten en ook in Nigeria zijn er ongeregelde- den in de aanloop van de verkiezingen in april 2011. In Liberia en Siërra Leone is het relatief rustig. IKV Pax Christi rondt in 2010 het programma West Afrika af. Pax Christi Internationaal zet het programma onder eigen verantwoordelijkheid voort en kan daarbij voortbouwen op het fundament dat de afgelopen vier jaar in deze regio is gelegd.

- Het politieke klimaat in en tussen India en Pakistan verslechtert in 2010. Bij massale protesten in Kasjmir vallen ruim honderd burgerdoden. In Pakistan neemt het politiek en religieus geweld explosief toe. Ook wordt het land getroffen door een omvangrijke watersnoodramp. Ondanks de politieke urgentie moet IKV Pax Christi vanwege bezuinigingen het programma Azië vanaf eind 2010 afbouwen.
- Kosovo kent in 2010 weinig economische vooruitgang. In de gedeelde stad Mitrovica vinden enkele ernstige incidenten plaats. Wel overtuigt de Europese Unie zowel de Servische als Kosovaarse overheid tot het aangaan van een dialoog. In het programma in Zuidoost-Europa krijgt het 'implementation gap' Kosovo steeds meer aandacht. De goede bedoelingen, zoals het versterken van de *civil society* en het verbeteren van goed bestuur, moeten worden omgezet in daden.
- In de Zuidelijke Kaukasus zit het Georgisch-Ossetisch conflict muurvast. Ook voor de Armeense enclave Nagorno Karabach is 2010 geen goed jaar: er zijn ongeregelde- den en de kans op escalatie wordt met de dag reëler.
- In Colombia is IKV Pax Christi op verzoek betrokken geraakt bij het debat over de impact van de exploitatie van de goudmijn in Tolima. De goudwinning draagt bij aan het conflictpotentieel in de gespannen regio.
- In het Midden-Oosten komt de veiligheidssituatie in Irak nog verder onder druk te staan door het regeringsvacuüm en het vertrek van de Amerikaanse troepen. Ook in Libanon verslechtert de politieke situatie, onder andere door een regeringscrisis. Syrië maakt zich wederom schuldig aan mensenrechtenschendingen. Tussen Israël en de Palestijnen houden de vijandigheden aan en de bouw van nederzettingen op de Westbank wordt voortgezet.

Verantwoordelijkheid van de internationale gemeenschap

Politieke veranderingsprocessen in zowel fragiele als repressieve staten hebben primair een endogeen karakter. Dat wil zeggen dat het vooral de nationale en lokale actoren – over-

¹ World Development Report 2011, World Bank, april 2011

Hollandse Hoogte, Jiro Ose / Redux

6 december 2010, Juba: Een billboard telt af naar moment waarop het referendum, over de onafhankelijkheid van Zuid-Soedan, gehouden wordt.

Titel rapport

1.	Post-Referendum Arrangements for Sudan's Oil Industry
2.	Sudan's Oil Industry On the Eve of The Referendum: Facts and Analysis IV
3.	CPA Alert 2: The State of Sudan's Comprehensive Peace Agreement
4.	Bijdragen aan burgerbescherming - De Nederlandse krijgsmacht op weg naar 2030 (rapport van IKV Pax Christi en Cordaid)
5.	Worldwide Investments in Cluster Munitions; a shared responsibility
6.	Investerings in producenten van cluster munitie door Nederlandse financiële instellingen
7.	Connecting Community Security and DDR: Experiences from Eastern DRC (met het Centre for Conflict Studies van de Universiteit Utrecht)
8.	2010 Review Conference of the nuclear Non Proliferation Treaty. Analysis of the Outcome
9.	Conference international des leaders religieux sur la problematique de la LRA
10.	Shadow report for Lebanon Universal periodic review at UN (met PCI en Alef)
11.	Srebrenica Rekindling the National Debate: How Public and Private Recognition Can Shift the Dutch Discourse on Srebrenica
12.	Democratization through the Media. (Working paper uitgegeven door de UvA en Hivos over het werk van IKVPax Christi in Marokko)
13.	Afghanistan. Naar het begin van vrede in een onbegonnen oorlog en verkenning door het IKV bestuur
14.	Unpaid debt. The Legacy of Lundin, Petronas and OMV in Block 5a, Sudan 1997-2003.
15.	De Library on Wheels for Nonviolence and Peace, (samen IKV Pax Christi en Pax Christi Internationaal)
16.	Gemeentelijke samenwerking met (post)conflictgebieden en fragiele Staten, (samen met Wageningen Universiteit, Disaster Studies)
17.	Life in the Migrant Camps of Azad Jammu Kashmir: Kashmiri migrants in the picture.
18.	IKV Pax Christi samen met de lokale organisatie 'Mass Welfare Foundation'
19.	'Analyse Nederlandse wapenexport 2009' van de Campagne tegen Wapenhandel, gefinancierd door IKV Pax Christi
20.	International mining corporations and socio-political conflict in DRC, University of Goteborg and IKV Pax Christi

heden, ondernemingen en civiele samenleving – zijn die samen het sociaal vertrouwen in de samenleving kunnen opbouwen en veiligheid kunnen waarborgen. Dit wil echter niet zeggen dat mondiale of regionale factoren geen rol spelen in dit proces. De internationale gemeenschap heeft een 'responsibility to protect' in die landen waar de overheid niet bereid is of niet in staat is zijn burgers te beschermen. De responsibility to protect omvat ook een 'responsibility to pre-

vent' en een 'responsibility to rebuild'. Hierbij gaat het in de eerste plaats om diplomatieke, politieke en economische middelen en pas daarna, als laatste redmiddel, om militaire middelen om burgers te beschermen.

Dit veronderstelt van Nederland een buitenlands beleid en defensiebeleid dat is gericht op de bevordering en bescherming van *human security* en mensenrechten in fragiele en

² Het European Centre for Conflict Prevention heeft op 1 januari 2011 zijn naam gewijzigd in Global Partnership for the Prevention of Armed Conflict (GPPAC).

repressieve staten. In 2010 zet de Nederlandse overheid met haar buitenlands beleid en defensiebeleid echter sterk in op de eigen economische belangen. De universele mensenrechten en het bevorderen van veiligheid en stabiliteit in de wereld komen op een tweede en derde plaats. Dit betekent een breuk met de klassieke oriëntatie van het Nederlandse buitenlandse beleid, dat voorheen gericht was op mensenrechten en het internationaal recht.

Het risico is dat kortetermijnbelangen op gebied van Nederlandse economische en veiligheidsbelangen de noodzakelijke internationale samenwerking niet versterken maar juist verzwakken. Tegen deze achtergrond pleit IKV Pax Christi voor de opstelling van een witboek van Nederlandse belangen in een geglobaliseerde wereld, een witboek dat tot stand kan komen in politiek en maatschappelijk debat zoals dat enkele jaren geleden ook heeft plaatsgevonden in Noorwegen.

Na het aantreden van de nieuwe regering met gedoogsteun van de PVV bleek ook dat de politieke steun voor internationale samenwerking binnen het parlement niet vanzelfsprekend is. Het Tweede Kamerdebat over de begroting van het ministerie van Buitenlandse Zaken maakte duidelijk dat parlementaire steun voor het maatschappelijk middenveld broos is. Deze steun bleek in de Eerste Kamer echter veel groter te zijn. Duidelijk is echter dat de legitimiteit van het maatschappelijk middenveld onder druk staat. Binnen IKV Pax Christi en haar voorlopers is dit een onderwerp van aandacht sinds 2000. IKV Pax Christi zal dit thema de komende jaren ook intensief bediscussieren, binnen de organisatie, de sector en in dialoog met de politiek.

Het aantreden van de nieuwe regering is niet van invloed op de formele verhouding tussen regering en maatschappelijk middenveld. Er lijkt wel sprake te zijn van een meer striktere interpretatie van de zogenoemde 'buitenlandparagraaf' in de subsidiebeschikking waarbij de regering er vanuit gaat dat de activiteiten van gesubsidieerde organisaties niet strijdig mogen zijn met het gevoerde beleid van de zittende regering. Dit roept vooral op het dossier Israël – Palestina spanningen op. IKV Pax Christi blijft zich in dit dossier voor wat betreft haar werk baseren op het internationaal recht en daar is zij ook aanspreekbaar op. Wij gaan er daarbij vanzelfsprekend vanuit dat het regeringsbeleid tevens is gebaseerd op het internationaal recht.

Beleid, strategie en vooruitzichten

IKV Pax Christi rondt in 2010 het meerjarenprogramma 2007 - 2010 af. Het jaar 2010 staat in het teken van consolidatie en een scherpere focus binnen de programma's, naar aanleiding van nieuwe contextanalyses.

IKV Pax Christi heeft de afgelopen jaren haar kennispositie versterkt door te investeren in de ontvangstruimte, het lerend

vermogen en onderzoek. In 2010 investeert IKV Pax Christi opnieuw in onderzoek en leren, waarbij vaak samenwerking met andere organisaties en instellingen wordt gezocht. De resultaten van deze investeringen zijn onder meer zichtbaar in onderzoeksrapporten die IKV Pax Christi in 2010 publiceerde. Deze rapporten zijn te downloaden vanaf onze website www.ikvpax-christi.nl of op te vragen bij onze afdeling Communicatie.

IKV Pax Christi beschouwt **Gender** als een transversale dimensie van haar vredeswerk. Zij investeert in de kennis en de explicitering van de genderdimensie in conflictoplossing en vredesopbouw. IKV Pax Christi heeft een beleidsadviseur Gender en participeert actief in externe fora zoals Wo=Men, IFOR/WPP en het Nationaal Actieplan 1325. Door middel van veldbezoeken in diverse regio's verzamelt zij *best practices*, die in 2011 de basis zullen vormen voor een uitwerking van het beleidskader Gender.

Het jaar 2010 staat voor een groot deel in het teken van de **strategievorming en ontwikkeling van programma's** voor de periode 2011 - 2015. De kernpartners van IKV Pax Christi hebben een belangrijke invloed bij de formulering van programmadoelestellingen en strategieën. IKV Pax Christi vormt de alliantie *Freedom from Fear* samen met Amnesty International, Press Now en het European Centre for Conflict Prevention². Op 1 juli 2010 dient de alliantie een subsidieaanvraag voor MFS II (fase II) in bij het ministerie van Buitenlandse Zaken. Op 1 november 2010 ontvangt IKV Pax Christi (als penvervoerder van *Freedom from fear*) een voorlopige subsidiebeschikking. De alliantie blijkt het hoogste aantal punten van alle aanvragers te hebben behaald op het gebied van kwaliteit van het programma (93 van de 100 te behalen punten). Niet het volledige aangevraagde bedrag is toegekend. In totaal moet de alliantie een bezuiniging op haar programma's realiseren van 27% per 1 januari 2011. De definitieve subsidiebeschikking wordt eind april/begin mei 2011 verwacht na goedkeuring van de begroting van het ministerie van Buitenlandse Zaken door de Eerste Kamer der Staten Generaal.

Met de *alliantie Freedom from Fear* zal IKV Pax Christi een bijdrage leveren aan *human security* en mensenrechten voor burgers, preventie van gewelddadig conflict en internationale ordening waarin veiligheid en mensenrechten zijn gegarandeerd. Op basis van de contextanalyses, jarenlange ervaring en geopolitieke trendanalyses focust IKV Pax Christi zich op twee contexten, waar sprake is van een hoge conflictgevoeligheid en de vertrouwensrelatie tussen burgers en de staat ernstig is verstoord:

- fragiele staten, waar sprake is van een acute bedreiging van *human security*;
- repressieve staten, waar *human security* in het geding is door repressie en waar een verhoogd risico is op gewapend geweld vanwege politieke instabiliteit.

Deze keuzes worden uitgewerkt in twee programma's met een regionaal bereik (in fragiele en repressieve contexten) en twee programma's met een mondiaal bereik:

1. *Human security* en mensenrechten voor burgers in fragiele staten;
2. *Human security* en stem voor burgers in repressieve staten;
3. Veiligheid en ontwapening;
4. Netwerken voor conflictpreventie en vredesopbouw.

In onderstaande tabel zijn de voornaamste doelstellingen per programma geformuleerd:

IKV Pax Christi neemt tevens deel aan de alliantie *Communities of Change*, waarvan Cordaid fungeert als penvoerder. Brandpunt is het programma Conflicttransformatie, in het bijzonder de wijze waarop natuurlijke hulpbronnen conflicten aanjagen en bestendigen. Ook voor deze alliantie wordt eind april/begin mei 2011 de definitieve subsidiebeschikking verwacht.

Complementaire samenwerking is geen nieuw maar bestaand beleid van IKV Pax Christi. Immers IKV en Pax Christi kozen al in 1999 voor strategische samenwerkingsverbanden met Cordaid, ICCO en Hivos en voor complementaire samenwerking met Nederlandse ambassades en het ministerie van Buitenlandse Zaken. De strategische samenwerking wordt nu verbreed en verdiept in de allianties *Freedom from Fear* en *Communities of Change*. Ook de samenwerking met Hivos blijft in stand.

Programma	Uitdagingen
Human security en mensenrechten voor burgers in fragiele staten	<ul style="list-style-type: none"> • Leg wapens het zwijgen op; • Herstel van het monopolie van de staat op legitiem geweldgebruik; • Exploiteer grondstoffen in belang van bevolking • Herstel sociaal vertrouwen en staatslegitimiteit; • Versterk de rechtsorde en mensenrechten; • Engageer internationale gemeenschap voor <i>human security</i> en mensenrechten.
Human security en stem voor burgers in repressieve staten	<ul style="list-style-type: none"> • De-escalere en zoek vreedzame oplossingen; • Vergroot de democratische ruimte; • Versterk verbindende civiele <i>change agents</i>; • Faciliteer dialoog tussen bevolking en machthebbers; • Doorbreek het isolement van <i>unrecognised territories</i> en adresseer ook dáár repressie en het gebrek aan <i>human security</i> en democratische ruimte; • Engageer internationale gemeenschap voor <i>human security</i> en vrijheid.
Veiligheid en ontwapening	<ul style="list-style-type: none"> • Bepleit buitenlandsbeleid en defensie beleid voor <i>human security</i> en mensenrechten. • Reguleer wapenhandel en verbiedt inhumane wapens; • Steun <i>community based security</i> initiatieven; • Mobiliseer steun voor nucleaire ontwapening.
Netwerken voor conflictpreventie en vredesopbouw	<ul style="list-style-type: none"> • Steun internationale netwerken die zich gezamenlijk inzetten voor preventieve actie; • Organiseer regionale en internationale campagnes die burgers een stem geven; • Engageer intergouvernementele organisaties en relevante overheden voor conflictpreventie.

Tienmaal vredeswerk

IKV Pax Christi werkt aan tien vredesprogramma's in de wereld. Met steun van haar achterban zet zij zich in om politieke en maatschappelijke vredesprocessen te bevorderen, de bescherming van burgers te bepleiten en partners in fragiele en repressieve staten te ondersteunen bij het voorkomen en oplossen van gewapende conflicten, het bestrijden van onderdrukking en schending van mensenrechten.

IKV Pax Christi is actief in autoritaire of repressieve staten en landen die zijn verwickeld in gewapend conflict of

daarvan proberen te herstellen. Vaak is er sprake van een falend of fragiel bestuur en politieke instabiliteit. Een goede relatie tussen overheid en bevolking ontbreekt of staat onder druk omdat de rechten van burgers worden geschonden.

Het vredeswerk van IKV Pax Christi is geslaagd als zij aantoonbaar heeft bijgedragen aan:

- de mobilisatie van burgers in conflictgebieden en hun vredes- en veiligheidsinitiatieven;

Monitoringinstrument	Implementatie 2010
Jaarlijkse reflectie op strategische doelen ter voorbereiding van jaarplanning	<ul style="list-style-type: none"> • Reflectie op strategische doelen vindt plaats met behulp van indicatoren Stability Assessment Framework en indicatoren ontleend aan Reflecting on Peace Practices en onderzoek Keck & Sikkink. • De feedback van en gesprekken met key informants (externe experts die deskundig zijn in onze conflictgebieden) ondersteunen deze reflectie. • In samenwerking met PSO is het intern leertraject dat zich richt op versterking van strategie-vorming voortgezet. • In het kader van de uitwerkingen van de programmavoorstellen 2011 t/m 2015 zijn nieuwe contactanalyses, strategische doelen en veranderingstheorieën uitgewerkt en programma's en subprogramma's of landenniveau geschreven.
Voortgangsrapportages	In 2010 vonden twee subprogramma's plaats. Deze frequentie is doelmatig omdat het enerzijds de rapportageverplichtingen van programmaleiders verlicht en anderzijds tijdige bijsturing van programma's kan plaatsvinden.
Voortgangsgesprekken / overleg	Voortgangsrapportages zijn in overleg tussen in directie, teamleiders en programmaleiders besproken.
Veldbezoeken	In 2010 vonden er 111 veldbezoeken plaats van Pax Christi medewerkers aan regio's en partners.
Intervisies	IKV Pax Christi heeft een leadership development-traject, gestart in 2008 en in 2010 voortgezet. Het programma richt zich op versterking van het lerend vermogen door intervisie en collegiale advisering.
Best practice studie	IKV Pax Christi laat gemiddeld twee best practice studies per jaar uitvoeren door onafhankelijke wetenschappers. Voor de onderwerpen verwijzen wij naar de jaarrapportages 2007 t/m 2009. In 2010 zijn deze studies input geweest voor de programmaontwikkeling 2011 t/m 2015.
Learning cycles en Blokweken	Er vonden zoals gepland drie blokweken plaats waarin ondermeer de volgende issues centraal stonden: <ul style="list-style-type: none"> - Gender - Bespreking WRR rapport toekomst OS - MFS fase II: programmatoets - MasterPeace - 'Filosofen over oorlog en vrede' - De beweging in actie; presentatie van activiteiten door verschillende collegae - Veiligheidstraining - Civil Society and fragile states - Civil Society and repressive states
Ad-hoc communicatie	Intercollegiale dialoog wordt aangemoedigd door op zelforganisatie gebaseerde ad hoc groepen waarbinnen thema's worden uitgediept

Tabel Overzicht monitoringinstrumenten 2010

- het ontstaan van internationale netwerken van civiele vredesorganisaties die zich inspannen voor de-escalatie en oplossing van conflicten;
- een democratisering van het vredes- en veiligheidsbeleid met als focus *human security*;
- een duurzame betrokkenheid van onze achterban en verwante maatschappelijke bij de thema's vrede en veiligheid.

Effecten van de programma's

Voor elk programma zoekt IKV Pax Christi twee gezaghebbende en onafhankelijke experts die kennis hebben van de regio of het thema dat in het programma centraal staat. Deze experts vraagt IKV Pax Christi tenminste eenmaal per jaar om een gekwalificeerd oordeel over de activiteiten van IKV Pax Christi en de effecten daarvan. Hun bevindingen worden besproken en verwerkt in onze vredesprogramma's.

Om de impact en effecten van de vredesprogramma's in kaart te brengen, evalueert IKV Pax Christi haar werk aan de hand van een monitoringsprotocol. In onderstaande tabel is aangegeven hoe de monitoringsinstrumenten in 2010 zijn ingezet.

Hollandse Hoogte, Shannon Jensen / Polaris

25 november 2010, Abyei, Soedan houdt op 9 januari 2011 een referendum over de onafhankelijkheid van het Zuid Soedan. Mannen geven richting aan bussen. De bussen zijn volgeladen met inwoners die na jaren, soms decennia, gevlucht te zijn terugkeren van uit Khartoem naar Abyei. Op 23 mei 2011 breekt de oorlog opnieuw uit en wordt de stad Abyei geplunderd en platgebrand. De net teruggekeerde inwoners zijn weer op de vlucht.

Grote Merengebied

Context

Eind jaren negentig raakt de Democratische Republiek Congo (DRC), verstrikt in een oorlog met internationale dimensies, door betrokkenheid van onder meer Rwanda en Oeganda. Ondanks een vredesakkoord in 2003 kampt het land met veel lokale conflicten en rebellengroepen. De situatie in de conflictzone Ituri verbetert enigszins in 2010. Dit is te danken aan de arrestatie van enkele militieleden (van de FPJC en FRPI) door Oeganda en de militaire operaties van het Congolese leger FARDC. Hierdoor zijn de invloedrijke milities grotendeels ontmanteld. Wat rest is een kleine groep, met name in het gebied Irumu. De situatie blijft echter gespannen. In de regio Ituri zijn veel kleine wapens in omloop, waardoor conflicten snel kunnen escaleren. In de regio Haut Uele, waar het Verzetsleger van de Heer (LRA) actief is, blijft de veiligheidssituatie wankel. Bijna dagelijks valt de LRA kleine dorpen aan, waar zij onschuldige burgers doodt en kinderen kidnapt. In dezelfde regio speelt de problematiek van de nomaden Mbororo. Deze rondtrekkende veehouders zijn eerder vanuit Centraal Afrikaanse Republiek en Zuid-Soedan het land binnentrokken en hebben regelmatig geschillen met de lokale bevolking.

De kern van het conflict in Ituri wordt gevormd door landconflicten tussen de verschillende bevolkingsgroepen. De honderden geschillen rondom landbezit leiden tot grote spanningen. De komst van industrie- en mijnbouwbedrijven zetten de lokale verhoudingen extra op scherp. De lokale overheid functioneert op dit vlak niet goed en is vaak betrokken bij illegale praktijken. Een juridische oplossing voor de landconflicten is voornamelijk niet mogelijk, slechts bemiddeling.

Doelstelling

IKV Pax Christi werkt in het Grote Merengebied aan het vergroten van veiligheid voor burgers en het komen tot duurzame vrede en stabiliteit, met name in de conflictzones Ituri en Haut Uele. IKV Pax Christi wil het Nederlandse en Europese beleid ten aanzien van de conflicten in de regio Grote Meren beïnvloeden.

“De vredescomités in Ituri zijn de oren, ogen en stem van de bevolking. Maar weinig mensen weten welke rechten ze hebben. Voor het eerst worden misstanden als verkrachting, mishandeling en chantage serieus aangepakt en worden de autoriteiten aangesproken.” Annemarie Sweeris, voormalig programmaleider Ituri

Middelen en menskracht

In 2010 is € 303.000,- besteed aan activiteiten en 1,8 fte ingezet.

Partners en bondgenoten

In Ituri heeft IKV Pax Christi het etnisch en religieus pluri-form netwerk Haki na Amani opgezet, waarvan acht organisaties lid van zijn: Appui à la Communication Inter-culturelle et à l'Autopromotion Rurale (ACIAR), Centre d'Initiatives et de Créativité pour le développement rural (CIC), Commission Diocésaine Justice et Paix van het bisdom Mahagi, Commission Diocésaine Justice et Paix van het bisdom Bunia, Commission Paroissiale Justice et Paix in Mambasa van het bisdom Wamba, l'Eglise du Christ au Congo(ECC), Justice Plus, Forum des Mamans de l'Ituri (FOMI). In Nederland heeft IKV Pax Christi, samen met ngo's en de Nederlandse overheid, een Congo werkgroep gevormd waarvan IKV Pax Christi voorzitter is.

Resultaten en effecten in 2010

- Maar liefst 200 vredescomités en 54 federaties van veiligheidscomités, opgezet en getraind door IKV Pax Christi en Haki na Amani, bemiddelen in lokale conflicten. Dankzij hun inzet kaarten burgers steeds vaker zelf misstanden aan bij de autoriteiten, bijvoorbeeld bij arbitrary arrests, afpersing en geweld door de politie en het leger, (seksueel) huiselijk geweld, landkwesties en con-

flicten tussen gemeenschappen. Door de aanwezigheid van lokale comités vermindert de intimidatie, afpersing en mishandeling door leger en politie en werkt het preventief op kleine criminaliteit en veeroof.

- De visie en doelstellingen van het Ituri netwerk Haki na Amani, de grootste speler op het thema vrede en veiligheid in de regio, worden met steun van IKV Pax Christi besproken en aangepast. Dit proces van interne afstemming zorgt voor verduurzaming van het netwerk.
- IKV Pax Christi is initiatiefnemer en medeorganisator van een internationaal netwerk van religieuze leiders dat een oplossing tracht te vinden voor de problematiek van het Verzetsleger van de Heer (LRA). Het netwerk staat onder leiding van de aartsbisschop van Kisangani en bestaat uit afgevaardigden uit DR Congo, Soedan, Oeganda en de Centraal-Afrikaanse Republiek. In 2010 zijn twee conferenties en een werkbijeenkomst georganiseerd. Tweemaal is een verklaring uitgebracht die onder andere in Europa breed is verspreid.
- In 2010 start IKV Pax Christi met het programma *Community Security* in de regio Haut Uele. Het programma, dat grote vertraging heeft opgelopen, bespreekt met burgers, het leger en politie, traditionele leiders en lokale bestuurders de veiligheidssituatie en versterkt hun kennis hoe veiligheid te organiseren.

Vooruitzichten

Meer veiligheid en verzoening in Ituri en Haut Uele, daar blijft IKV Pax Christi zich voor inzetten. Met lokale netwerken, comités, bijeenkomsten en vredesactiviteiten stimuleert zij de vredesdialog en versterkt zij de zelfredzaamheid van burgers. Het onderzoek naar ambachtelijke goudwinning, dat door gebrek aan capaciteit vertraging heeft opgelopen, zal in het voorjaar van 2011 worden gepubliceerd. Het vraagstuk van gewapende nomadische gemeenschappen, met als voorbeeld de Mbororo, wordt meegenomen in het programma *Community Security*.

Hoorn van Afrika

Context

De Hoorn van Afrika is een regio die bol staat van het geweld, met onder meer de gruweldaden van het Verzetsleger van de Heer (LRA). Kleine en lichte wapens zijn er in overvloed, waardoor conflicten snel kunnen escaleren. In het jaar 2010 neemt de repressie in Noord-Soedan toe. Tijdens de eerste vrije verkiezingen sinds 24 jaar zijn er veel meldingen van onregelmatigheden. De regering van Omar al Bashir wordt ervan verdacht de kiezersregistratie en kiesdistricten te hebben beïnvloed. Bashir wordt opnieuw gekozen en de oppositie wordt gemarginaliseerd. Veiligheidsdiensten arresteren tientallen vredesactivisten

en journalisten, onder wie stafleden van Radio Darfur, zonder enige juridische toetsing. Ondertussen lopen de spanningen in de provincie Abyei, op de grens van Noord- en Zuid-Soedan, hoog op en woedt er in Darfur een hevig conflict tussen het regeringsleger en rebellegroepen. De overheid van Zuid-Soedan bouwt aan een modern rechtsstelsel, maar worstelt met etnische conflicten en militaire inmenging. Het overheidsapparaat kan de veiligheid van haar burgers niet overal garanderen. Opvallend zijn wel een grote verzoeningsbijeekomsst tussen religieuze en politieke leiders en een grootschalige actie om stemgerechtigden te registreren voor het referendum van januari 2011. In Ethiopië is het relatief rustig. Het land is nog altijd een belangrijke speler in de regio, als buurland van het woelige Soedan en vanwege zijn bemoeienis in Somalië. De oppositie in Ethiopië heeft het moeilijk na de invoering van een nieuwe wet die het vrijwel onmogelijk maakt te werken aan vredesopbouw en mensenrechten. Het Verzetsleger van de Heer (LRA), de belangrijkste bedreiging voor Oeganda, wijkt uit naar de Democratische Republiek Congo, de Centraal Afrikaanse Republiek en Soedan. De LRA vormt in 2010 geen directe bedreiging voor Oeganda. In de regio Karamoja, in het noorden van Oeganda, wordt het proces van gedwongen ontwapening van veehouders voortgezet. Dit zorgt voor wrijving tussen de veehouders en het leger.

Doelstelling

IKV Pax Christi bouwt in de Hoorn van Afrika aan geweldloze oplossingen van conflicten door internationale lobby te ondersteunen, dialoog tussen verschillende partijen en politieke leiders te stimuleren en lokale vredesactivisten te helpen met initiatieven voor verzoening.

Middelen en menskracht

In 2010 is € 1.025.000,- besteed aan activiteiten en 1,9 fte ingezet.

Partners en bondgenoten

Het netwerk voor de Hoorn van Afrika telt organisaties uit vijf landen met een gezamenlijk actieplan. Er zijn goede contacten met de Soedanese, Oegandese en Keniaanse bischoppenconferenties en raden van kerken. IKV Pax Christi ondersteunt of werkt samen met de volgende organisaties: (in Soedan) Kuron Peace Village, Magwi churchleaders Forum, United Evangelical forum, Catholic Diocese of Torit, Monjomiji Support Group, African Inland Church, Bakhita radio, SUDEMOP, Reconcile International, Sudan Council of Churches, Catholic Arch Diocese of Juba, Generation Music group, Shalom Sudan, South Sudan Action network on Small Arms, Interchurch forum, Jonglei State women association, Jonglei state peace commission, Catholic Justice and Peace committee Malakal, Upper Nile University, Fashoda Youth forum, Upper Nile Legislative as-

sembly/malakal, Palika Centre Malakal, Radio voice of Love, Southern Sudan Bureau for community security and small arms control, Sudan Council of Churches UN, ECS diocese Malakal, Ministry of Legal Affairs, Malakal Church Leaders Fellowship, Kadhlan Centre for Enlightenment and Development; (in Ethiopië) Gambella Peace and Development Council; in Oeganda Kotido Peace Initiative; en (in Kenia) Lokichoggio Oropoi Kakuma Development Organization, Seeds of Peace Africa International. In Nederland heeft IKV Pax Christi regelmatig overleg met diverse Nederlandse organisaties en beleidsmakers over politieke ontwikkeling met betrekking tot de regio.

Resultaten en effecten in 2010

- IKV Pax Christi vraagt met succes internationaal aandacht voor de sleutelrol die het referendum heeft in de laatste fase van de interim-periode. Na de publicaties van 'CPA Alert No. 1' en 'Soedan 2012; Scenarios for the future' eind 2009, publiceert IKV Pax Christi in 2010 'CPA Alert No 2'. Deze rapporten dragen bij aan de internationale erkenning van de hoofdrol die het referendum speelt voor de stabiliteit van Soedan. Soedanese kerkleiders maken gebruik van de strategische adviezen uit de rapporten van IKV Pax Christi.
- In samenwerking met Sudanese kerken en lokale organisaties initieert IKV Pax Christi trainingen over goed bestuur en democratisering. Dit draagt bij aan de kennis over democratische bevoegdheden.
- Discussies binnen de Sudanese Raad van Kerken leiden tot betere relaties tussen kerk en overheid. Kerkleiders in de rol als 'honest broker', gesteund door IKV Pax Christi en erkend door de overheid, zorgen voor een dempende werking op onrust rond de verkiezingen.
- In Zuid-Soedan heeft IKV Pax Christi, in samenwerking met lokale overheden, partners en VN instituties, bijgedragen aan de voorbereidingen voor de verkiezingen en het referendum. Door middel van radioprogramma's en bijeenkomsten is de relatie tussen overheid en bevolking verbeterd.
- De inspanningen rond kleine wapens leiden tot een Zuid-Soedanees netwerk dat de potentie heeft een serieuze gesprekspartner te worden van de overheid.
- IKV Pax Christi steunt plaatselijke vredescomités en de dialoog tussen rivaliserende etnische groepen. Jonge mannen en krijgers worden getraind in verschillende vormen van conflictbemiddeling.
- IKV Pax Christi en haar lokale partnerorganisatie geven trainingen in conflictpreventie, bijvoorbeeld over hoe de autoriteiten en organisaties te waarschuwen bij dreiging van veeroof en te bemiddelen bij het terugbrengen van gestolen vee. Door steun aan plaatselijke bemiddelingsprocessen en *early warning* systemen, draagt IKV Pax Christi bij aan de vermindering van conflicten tus-

sen verschillende nomadische volken.

- De analyses van IKV Pax Christi over het Verzetsleger van de Heer (LRA) spelen een belangrijke rol bij uitwisselingen tussen Nederland, de Europese Commissie en EU Speciale Afgezet voor Soedan. Met succes lobbyt IKV Pax Christi voor de noodzaak van bescherming van burgers na een militaire aanval op de LRA: op de agenda staat het opstellen van een nieuwe contactgroep voor de LRA problematiek.
- IKV Pax Christi geeft workshops over kleine wapens in het Zuid-Soedanese parlement. Na afloop laten provinciebesturen weten in gesprek te willen gaan over beleidsopties en handelingsperspectieven voor meer controle op kleine wapens.

Vooruitzichten

IKV Pax Christi blijft in de Hoorn van Afrika steun geven aan de dialoog tussen strijdende partijen, vredesactiviteiten, conflictbeheersing en (internationale) beleidsbeïnvloeding. Het programma in Oeganda zal zich blijven richten op veeroof, intercommunale geschillen en, in samenwerking met Amnesty International op verbetering van de mensenrechtensituatie. In Soedan zal de nadruk liggen op de aanstaande onafhankelijkheid van Zuid-Soedan en de gevolgen hiervan voor de interne veiligheid. Samen met haar partners zal IKV Pax Christi zich blijven inzetten voor een vreedzaam en meer democratisch Soedan.

West-Afrika

Context

Landen in West-Afrika kampen al jaren met politieke instabiliteit, corruptie en armoede. Ivoorkust kent een roerig jaar. In de aanloop naar de presidentverkiezingen is de veiligheidssituatie uiterst fragiel. Als in november oppositie kandidaat Quattara wordt gekozen, erkent president Gbagbo de uitslag niet. Beiden betwisten de macht, met als gevolg een burgeroorlog.

Ook in Guinée leiden verkiezingen tot onlusten waarbij doden en gewonden vallen. In november wordt zelfs de noodtoestand uitgeroepen en de avondklok ingesteld. In december wordt Alpha Condé geïnstalleerd als president van Guinée.

Tegelijkertijd bereidt Nigeria zich voor op de verkiezingen in april 2011. Het land wordt geteisterd door een slechte economische situatie, etnische en religieuze spanningen en toemende ongeregeldeheden in het olierijke Niger Delta. Liberia is nog altijd herstellende van de burgeroorlog van 1989. VN-militairen bewaken de kwetsbare orde. Er worden voorzichtige stappen gezet richting veiligheid, zoals de ontwapening van voormalige strijders en de herstructurering van het leger en de politie.

Ook in Sierra Leone verbetert de veiligheidssituatie langzaam. Het land worstelt met de naweeën van een bloedig conflict in 2002: een kwetsbare economie, corruptie en een groot wantrouwen in de samenleving.

Doelstelling

IKV Pax Christi stimuleert vredesopbouw door middel van het bevorderen van dialoog in West-Afrika. Zij vraagt aandacht voor *human security*, goed lokaal bestuur en duurzame politieke oplossingen.

Middelen en menskracht

In 2010 is € 66.000,- besteed aan activiteiten. Pax Christi Internationaal heeft menskracht ingezet.

Partners en bondgenoten

In dit gezamenlijke programma van IKV Pax Christi en Pax Christi Internationaal wordt samengewerkt met Justice and Peace Commission of Sierra Leone, Development Education Network of Liberia (DEN-L), Centre de Recherche et d'Action pour la paix (CERAP) in Ivoorkust en verschillende maatschappelijke netwerken in Guinée.

Resultaten en effecten in 2010

- Internationale netwerken voor vredesopbouw en horizontale dialogen tussen kerkelijke leiders, vredesactivisten en jongeren worden versterkt en dragen bij aan sociale cohesie.
- IKV Pax Christi investeert in de capaciteit van verschillende partnerorganisaties door middel van trainingen, waardoor hun kennis over sociaal-politieke analyses en organisatorische perspectieven wordt vergroot en lokale leiders beter in gesprek kunnen gaan met beleidsmakers over politiek-gevoelige kwesties.
- IKV Pax Christi ondersteunt lokale organisaties met het organiseren van workshops, educatie en voorlichting over vreedzame conflictoplossing.

Vooruitzichten

Pax Christi International zal het vredesprogramma, op de fundamenten die afgelopen jaren zijn gelegd met de steun van IKV Pax Christi, voortzetten.

Azië

Context

Het politieke klimaat in en tussen India en Pakistan verslechtert in 2010. Pogingen om de dialoog te reanimeren mislukken. De landen kampen met mensenrechtenschendingen en grootschalige corruptie. In beide landen, en tevens in buurland Afghanistan, wordt het onveilig. Dit komt mede door het verslechterde perspectief op vrede in

Afghanistan en de toegenomen spanningen tussen India en China langs grenzen van Kasjmir.

Kasjmir zorgt al ruim zestig jaar voor frictie tussen de regionale nucleaire grootmachten India en Pakistan. De bewoners van deze regio beschouwen India, met haar 60.000 gelegerde manschappen, als bezetter. Het Indiase leger maakt zich met grote regelmaat schuldig aan verdwijningen en buitengerechtelijke executies. Bij massale protesten in Kasjmir in de maanden juni tot en met september vallen ruim honderd burgerdoden. In de vluchtelingenkampen in Jammu, in het zuiden van Indiaas Kasjmir, en in Azad Kashmir leven duizenden ontheemden nog altijd in economische en sociale misère.

De Pakistaanse regering van president Asif Zardari heeft het moeilijk in 2010. Het land wordt getroffen door een omvangrijke watersnoodramp. Daarnaast verliest zij de grip op extremistische groeperingen, waardoor het politiek en religieus geweld explosief toeneemt. Niet alleen in de grensgebieden met Afghanistan en India, maar ook in de grote steden vinden regelmatig aanslagen plaats. Doordat activisten zich steeds meer richten op het debat over politieke corruptie en religieus extremisme, verzwakt de anti-kernwapenbeweging in Pakistan en India.

Doelstelling

IKV Pax Christi ondersteunt in Indiaas en Pakistaans Kasjmir mensenrechtenactivisten, academici, juristen en anderen die zich inzetten voor democratisering en het oplossen van het conflict. Bij internationale organisatie en de Europese Unie vraagt IKV Pax Christi aandacht voor de situatie in Kasjmir.

Middelen en menskracht

In 2010 is € 76.000,- besteed aan activiteiten en 1,9 fte ingezet.

Partners en bondgenoten

IKV Pax Christi werkt samen met All Jammu Kashmir Students Front, Friends of Democratic Pakistan, Kashmir Institute for Strategic Studies, Lawyers without Borders, Pakistan Institute for Peace Studies, People's Rights Movement, EU Kashmir Council, Mass Welfare Foundation, World Kashmir Diaspora Alliance. In Nederland werkt ze samen met Instituut Clingendael, Universiteit van Amsterdam, Vrije Universiteit Amsterdam en een internationaal netwerk van lobbyisten en vredesactivisten.

Resultaten en effecten in 2010

- In Pakistan continueert IKV Pax Christi de dialoog met juristen over het herstel van de *Rule of Law* als speerpunt voor het versterken van de civiele en democratische staat.
- IKV Pax Christi steunt Pakistaanse *actors of change*,

zoals mensenrechtenactivisten en media, en maakt hen internationaal zichtbaar door podia voor debat en interactie te bieden. Pakistani en Kasjmiri burgerrechtenactivisten vinden met steun van IKV Pax Christi de weg naar internationale dialoog, zoals in Den Haag, Brussel en Genève. Dit draagt bij aan een verscherpte beeldvorming van de conflicten in Zuid-Azië.

- Met de inzet van IKV Pax Christi komen de netwerken EU Kashmir Council en World Kashmir Diaspora Alliance van de grond.
- Het isolement van burgerrechtenactivisten in Kasjmir wordt doorbroken dankzij IKV Pax Christi door middel van uitwisselingen met Europese activisten, advocaten en universiteiten.
- IKV Pax Christi steunt de studentenbeweging All Jammu Kashmir Students Front in Srinagar in hun (lobby)activiteiten omtrent mensenrechten, milieuvervuiling, drugsverslaving en zelfmoorden onder jongeren, werkgelegenheid voor jongeren en onderdrukking van studenten door het politieke systeem.
- IKV Pax Christi organiseert samen met EU Kashmir Council de expositie *'Beauty of Kashmir, preserved past and bruised present'* in Brussel. De expositie trekt de aandacht van EU parlementariërs, mensenrechtenorganisaties en media in Kasjmir en Pakistan. Naar aanleiding van de tentoonstelling worden door Europarlementariërs vervolgfafspraken gemaakt met IKV Pax Christi over de vraag hoe vredesopbouw in Kasjmir op de Europese agenda kan blijven staan.
- In samenwerking met lokale denktanks en zelforganisaties schrijft IKV Pax Christi in 2010 een groot aantal discussiebijdragen over Kasjmir en organiseert zij seminars over het conflict in Kasjmir, bijvoorbeeld het debat *'Kashmir: Key to Peace in Afghanistan?'* in Brussel, parallel aan de NAVO-top in London over Afghanistan en de ISAF missie. De uitkomsten van de bijeenkomsten worden door medewerkers van de EU gebruikt als input voor hun werk.
- IKV Pax Christi en Mass Welfare Foundation zijn uitgever van het fotoboek *Life in the Migrant Camps of Azad Jammu Kashmir: Kashmiri migrants in the picture*. Fotograaf Govert Driessen maakt indringende portretten van Kasjmiri migranten in Pakistaanse vluchtelingenkampen. Tijdens de boekpresentie vraagt Raja Muhammad Zulqarnain Khan, president van de politieke beweging Azad Jammu and Kashmir, om meer aandacht voor het lot van de vele ontheemde Kasjmiri.

Vooruitzichten

IKV Pax Christi is overtuigd dat alleen met een regionale aanpak, de AfPak-strategie, duurzame resultaten geboekt kunnen worden. Eind 2010 blijkt echter dat deze aanpak door de overheidsbezuinigingen niet mogelijk is. Daarom

moet IKV Pax Christi besluiten, ondanks het grote strategische belang van veiligheid in deze regio, om het programma Azië volledig af te bouwen met ingang van 2011. Partners worden ondersteund met het zoeken naar andere mogelijkheden om de continuïteit van hun activiteiten te waarborgen.

Zuidoost-Europa

Context

Zuidoost-Europa herstelt geleidelijk van de bloedige oorlogen in de jaren negentig. Processen van waarheidsvinding en democratisering verlopen moeizaam, evenals de economische ontwikkeling. Minderheden bevinden zich vaak in benarde posities en er is veel onderling wantrouwen tussen bevolkingsgroepen.

In 2010 kent Kosovo weinig economische vooruitgang en zijn er opnieuw meldingen van corruptie en fraude. Toch zijn er lichtpuntjes. Zo overtuigt de Europese Unie zowel de Servische als Kosovaarse overheid tot het aangaan van een dialoog. Een politieke doorbraak, want sinds de verklaring van de onafhankelijkheid van Kosovo in 2008 is er formeel geen contact tussen beide autoriteiten. Ook wordt er besloten dat Kosovo een landelijk televisiekanaal in de Servische taal krijgt. Dit is een belangrijke stap in het integratie- en participatieproces van de Kosovo-Servische gemeenschap. De Servische gemeenten boeken voorzichtige progressie op democratisch vlak: de vervroegde parlementaire verkiezingen van december 2010 kennen een hoge opkomst van Serviërs.

In het noorden van Kosovo blijft de situatie gespannen, ondanks lokale initiatieven tot dialoog. In de gedeelde stad Mitrovica vinden enkele ernstige incidenten plaats. Bosnië-Herzegovina is vijftien jaar na de oorlog nog altijd tot op het bot verdeeld, zowel politiek als etnisch. De republiek worstelt ook met hoge werkloosheid en een vastgelopen Europees integratieproces.

In Servië gaat de Servische regeringscoalitie, waaronder de voormalige partij van Milosevic, akkoord met een verklaring waarin Srebrenica als oorlogsmisdaad wordt bestempeld. Het woord genocide wordt niet genoemd, tot spijt

“De Servische minderheid in Kosovo heeft het niet gemakkelijk. De enclaves waren tot voor kort onveilige gebieden. Toegang tot de buitenwereld, zoals een bezoek aan een andere enclave, was lastig of zelfs onmogelijk. De situatie is nu verbeterd, maar veel mensen voelen zich nog altijd onveilig. Het sociale en culturele leven komt nauwelijks op gang. Met publieksbijeenkomsten, trainingen en lobbybezoeken helpen we hen op te komen voor hun belangen.” Jitske Hoogenboom, programmaleider Zuidoost-Europa

van de slachtoffers en vredesorganisaties. Internationaal wordt deze verklaring gezien als teken van goede wil, dat het land zal helpen met het EU toetredingsproces. Maar aan één belangrijke voorwaarde van Brussel – volledige medewerking met het Joegoslavië-tribunaal – wordt nog steeds niet voldaan, hetgeen een ernstige belemmering vormt voor verdere voortgang.

Doelstelling

In Zuidoost-Europa ondersteunt IKV Pax Christi lokale initiatieven voor meer sociale cohesie, interetnische toenadering en constructieve betrokkenheid bij lokaal bestuur. Met de EU-toetredingscriteria als leidraad, aanjager en inspiratiebron pleit IKV Pax Christi voor waarheidsvinding en goed bestuur bij lokale en nationale overheden. Ook zet IKV Pax Christi zich in voor een grotere rol en betrokkenheid van jongeren bij vredeswerk en maatschappijopbouw.

Middelen en menskracht

In 2010 is € 390.000,- besteed aan activiteiten en 4,4 fte ingezet.

Partners en bondgenoten

IKV Pax Christi werkt samen met Community Building Mitrovica (CBM), CCSD-Mitrovica, Fractal, zes gemeenten in Sandzak (Servië) en de lokale ngo Argument, de gemeente Srebrenica, het Srebrenica Documentatie en Informatiecentrum, Potocari Memorial Centre, Helsinki Committee of Human Rights in Republika Srpska (HCHR-RS), Forum of Tuzla Citizens. In Nederland werkt IKV Pax Christi samen met Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) en een drietal Nederlandse gemeenten (Putten, Heumen en Oldambt/Winschoten), Herinneringscentrum Kamp Westerbork, Politiek Comité Stari Most, Mladi Bosni i Hercegovini, Spartak en Musicians Without Borders.

Resultaten en effecten in 2010

- In de Servische gemeente Sandzak steunt IKV Pax Christi de dialoog tussen gemeenten, civil society organisaties en etnische groeperingen. IKV Pax Christi weet nationale beleidsmakers en besluitvormers te betrekken bij gemeenten, met als inzet een beter lokaal bestuur.
- Dankzij de inzet van IKV Pax Christi en partnerorganisatie Fractal verbetert de relatie tussen de overheid van Kosovo en Serviërs in de enclaves in Kosovo. Een aantal voormalige deelnemers van het Enclavia project stellen zich verkiesbaar tijdens de laatste verkiezingen. In 2010 worden contacten met de nieuw gekozen burgemeesters uit deze enclaves, veelal leden van de grootste Servische partij SLS, aangehaald. Het project stelt hen in staat via lobby-bezoeken aan Pristina en Brussel dagelijkse problemen en behoeften van burgers voor te leggen aan beleidsmakers en besluitvormers.

- Ook dit jaar worden jongeren uit Servië, Kosovo en Nederland betrokken bij een dialoog en uitwisseling in en rondom Kosovo met het project Our Future Network.
- IKV Pax Christi en lokale partnerorganisaties zetten zich in Mitrovica in om met concrete plaatselijke initiatieven letterlijk een brug te slaan tussen het Servische en het Albanese stadsdeel, en daarmee tegenwicht te bieden aan de polarisatiedynamiek die de stad nog steeds sterk in zijn greep heeft. Zo zorgt de Mitrovica Rockschool, een muzikale werkplaats voor jongeren, voor nieuwe ontmoetingen tussen jonge Servische en Albanese muzikanten en leraren. Lokale partnerorganisatie CBM coördineert enkele samenwerkingsverbanden en conferenties, met invloedrijke Serviërs en Albanen uit Mitrovica en voormalig minister Bert Koenders. De Nederlandse regering erkent de waarde van deze belangrijke initiatieven en zegt een subsidie toe.
- Na jaren van lobby door IKV Pax Christi en haar partnerorganisaties uit de Servische enclaves voor een eigen televisiekanaal is het zover: er komt een landelijk televisiekanaal in de Servische taal. Dit is een belangrijke stap in het integratie- en participatieproces van de Kosovo-Servische gemeenschap.
- IKV Pax Christi ondersteunt de publieke fora voor waarheidsvinding van partnerorganisatie Forum of Tuzla Citizens. Lokale (deels) nationale overheden zijn geattendeerd op het belang van waarheidsvinding op lokaal niveau.
- IKV Pax Christi, Kamp Westerbork en Potocari Memorial Centre organiseren een bijeenkomst in Potocari over ervaringen van herinneringscentra en in Sarajevo het seminar 'Challenges of a Post-Conflict Society'. Het proces van toenadering tussen nabestaanden uit Srebrenica en een aantal Dutchbatters wordt in 2010 voortgezet met onder andere een gezamenlijk bezoek aan een massagraf in Potocari.
- IKV Pax Christi en haar partnerorganisaties Fractal en CBM besluiten in 2010 tot een gezamenlijke en regionale strategie, met als doel samenwerking tussen Belgrado en Pristina voor het oplossen van problemen voor burgers. Ook organiseren zij een serie debatten georganiseerd in Pristina en Belgrado over eigendomsrechten.

Vooruitzichten

IKV Pax Christi zal in 2011 haar werk met betrekking tot Zuidoost-Europa concentreren op Kosovo, en zich daarbij richten op twee speerpunten: interetnische contacten en toenadering in Mitrovica en verdere verbetering van de positie, weerbaarheid en toekomstperspectieven van de Servische minderheid in de enclaves. Als gevolg van de bezuinigingen door het ministerie van Buitenlandse Zaken is het beschikbare budget voor Zuidoost-Europa verminderd. IKV Pax Christi heeft helaas moeten besluiten het

programma in Bosnië-Herzegovina af te bouwen, met uitzondering van Srebrenica. De ingezette koers, de ondersteuning van de gemeente, Potocari Memorial Centre en het documentatiecentrum van de Vrouwen van Srebrenica, wordt behouden. Tot slot zal IKV Pax Christi externe financiering zoeken om het vredeswerk in de Servische provincie Sandzak voort te zetten.

Kaukasus

Context

Als in 1991 de Sovjet-Unie uiteenvalt, wordt het in de Kaukasus erg onrustig: Armeniërs in Nagorno Karabach komen met steun van Armenië in opstand tegen Azerbeidzjan en verklaren het gebied onafhankelijk. Abchazië en Zuid-Ossetië proberen zich af te scheiden van Georgië. De gebieden raken verstrikt in gewelddadige oorlogen. Na drie jaar bevriezen de conflicten: er is geen oorlog meer, maar ook geen vrede. Aan de noordzijde van de Kaukasus, in Tsjetsjenië en de aangrenzende deelrepublieken, zitten burgers gevangen in een strijd tussen de regeringstroepen van Moskou en onafhankelijkheidsstrijders.

In 2010 verslechtert de situatie in de Zuidelijke Kaukasus. Het Georgisch-Ossetisch conflict zit muurvast: de officiële besprekingen liggen stil, de grenzen zijn gesloten, ontneemden kunnen niet naar huis en internationale waarnemers hebben geen toegang tot Zuid-Ossetië. De Ossetische autoriteiten werken vredesinitiatieven tegen en de regering van Saakashvili maakt met een nieuwe wet de dialoog tussen Zuid-Osseten en Georgiërs praktisch onmogelijk en zelfs deels strafbaar.

Ook voor de Armeense enclave Nagorno Karabach is 2010 geen goed jaar. Terwijl in 2009, onder impuls van Rusland, nog sprake lijkt een verbeterde relatie tussen Armenië en Azerbeidzjan, nemen aan de frontlinie de schermutselingen weer toe, waar beide kampen zich tegenover elkaar hebben ingegraven. De kans op escalatie wordt met de dag reëler. De spanningen in Tsjetsjenië en de buurrepublieken duren onverkort voort. In maart plegen Tsjetsjeense rebellen zelfmoordaanslagen in de metro van Moskou. Er vallen 37 doden en 100 slachtoffers. Ook in de deelrepubliek Dagestan vinden bloedige aanslagen plaats. Veiligheidsdiensten maken zich opnieuw schuldig aan intimidaties, politieke moorden en buitengerechtigde executies.

Doelstelling

IKV Pax Christi wil de polarisatie tussen mensen, groepen en instanties in de Kaukasus bestrijden. Daarom spant zij zich in voor de bescherming van vredesactivisten en werkt zij samen met haar partners aan dialoog, *confidence-building* en toenadering tussen burgers en vredesprocessen van onderop, als alternatief voor de vastgelopen politieke

onderhandelingen. Politiek betrokken en actieve jongeren vormen daarbij een speciale doelgroep. Zij ondersteunt de dialoog tussen alle partijen en stimuleert internationale betrokkenheid in de regio, met name van de Europese Unie, de OVSE en de Raad van Europa.

Middelen en menskracht

In 2010 is € 579.000,- besteed aan activiteiten en 2,8 fte ingezet.

Partners en bondgenoten

IKV Pax Christi werkt samen met International Alert, Organisatie voor Veiligheid en Samenwerking in Europa, Conciliation Resources, Safer World, Helsinki Citizens' Assembly en partnerorganisaties, Helsinki Initiative '92 Stepanakert, Helsinki Citizens' Assembly Yerevan, Helsinki Citizens' Assembly Baku, Tskhinvali House, Citizens' Forum of South Ossetia, United Nations Development Programme, European Peacebuilding Liaison Office, Human Rights Watch, International Crisis Group, Open Society Institute, Kaukasus Netwerk Nederland, AMECO/STIDIT, Berghof Peace Support, Stichting Russian Justice Initiative en Memorial.

Resultaten en effecten in 2010

- De lokale dialoog en toenadering die in eerdere jaren is ingezet tussen burgers van de conflicterende partijen wordt verder versterkt.
- Met steun van IKV Pax Christi wordt het civiele vredesinitiatief rond het Nagorno-Karabach conflict (het *Independent Civil Minsk Process*) versterkt met invloedrijke nieuwe deelnemers. Dankzij gerichte training verbeteren de deelnemers hun strategie en vergroten zij hun kennis op het vlak van *advocacy* en fondsenwerving. De activiteiten tussen civil society actoren krijgen veel aandacht in de media en politiek. De *de facto* president van Nagorno Karabach geeft aan het vredesinitiatief te steunen en gezamenlijk te willen werken aan een *Roadmap to Peace*. De EU Speciale Vertegenwoordiger voor de Zuidelijke Kaukasus spreekt zijn steun uit voor het initiatief. Jammer genoeg houdt zijn functie als gevolg van herinrichtingen bij de Europese Commissie eind 2010 op te bestaan.
- De zichtbaarheid van partnerorganisaties en fora nemen toe, onder meer door gezamenlijke verklaringen waarin zij oproepen tot de-escalatie en aandacht vragen voor de ernstige dagelijkse gevolgen van de onopgeloste conflicten voor burgers. Zo bieden zij aan burgers een alternatief voor het vijanden denken. Hiermee lopen lokale partnerorganisaties wel grote risico's. Na een lastercampagne in de lokale media wordt een Ossetische vredesactivist ernstig mishandeld.
- In 2010 breidt IKV Pax Christi het programma *Youth in*

Politics verder uit. De bestaande uitwisselingen tussen Armeense en Karabachi jongeren wordt verbreed met jongeren uit Azerbeidzjan. Daarmee is het eerste, directe contact met 'de andere kant' een feit en worden nieuwe *'actors of change'* betrokken in de vredesdialoog.

- Dankzij de inzet van lokale partnerorganisaties Memorial en Stichting Russian Justice Initiative (SRJI), met steun van IKV Pax Christi, worden misstanden in het lokale rechtssysteem in Tsjetsjenië en de naburige republieken met succes aangepakt. In 2010 wordt 18 maal met succes een rechtszaak tegen Rusland aangespannen bij het Europese Hof voor de Rechten van de Mens (EHRM). In de regio zelf krijgen slachtoffers van schendingen juridische bijstand en morele en financiële genoegdoening. De kwaliteit van strafrechtelijke onderzoeken verbetert, evenals het aantal onafhankelijke en eerlijke uitspraken van rechtbanken in Tsjetsjenië en het EHRM in politiek gevoelige zaken.

Vooruitzichten

In 2011 investeert IKV Pax Christi verder in de vredesdialoog tussen Georgische en Ossetische burgers, activisten en organisaties, en in een parallel vredesproces in Armenië, Nagorno Karabach en Azerbeidzjan. Helaas is het programma in de Kaukasus – evenals het werk van IKV Pax Christi in andere conflictgebieden – getroffen door bezuinigingen van het ministerie van Buitenlandse Zaken. Het beschikbare budget voor vredeswerk in de Kaukasus is daardoor flink gereduceerd. Samen met onze partners zal IKV Pax Christi zich inzetten voor het vinden van alternatieve financieringsbronnen. Nadeel is dat de aandacht van de internationale gemeenschap en donoren voor de regio afnemende is.

Onze inhoudelijke betrokkenheid bij de juridische bijstand aan slachtoffers van ernstige mensenrechtenschendingen in de noordelijke Kaukasus zal in 2011 worden voortgezet, maar de financiële ondersteuning van het werk wordt afgebouwd.

Latijns-Amerika

Colombia

Door interne gewapende conflicten in Colombia worden jaarlijks duizenden burgers bedreigd, verdreven, vermoord en ontvoerd. Na de ontwapening van 40.000 paramilitaire strijders in de afgelopen jaren, neemt het geweld in sommige gebieden tijdelijk af. Tegelijkertijd ontstaan er ook nieuwe gewapende groeperingen, die hun manschappen deels rekruteren onder de voormalige strijders. In de regio's waar de Colombiaanse overheid zwak of afwezig is, zoeken burgers naar manieren om gezamenlijk hun veiligheid te verbeteren en de invloed van illegale groeperingen op hun leven te verminderen.

Voorwaarde voor toekomstige vredesprocessen in Colombia, is dat het paramilitaire demobilisatieproces rechtvaardig en legitiem verloopt. Dat wil zeggen dat grootschalige straffeloosheid onder paramilitairen wordt vermeden, waarheidsvinding plaatsvindt, slachtoffers en nabestaanden worden gecompenseerd en dat voormalige strijders goed in de samenleving integreren. Dit proces komt tot nu toe slechts mondjesmaat op gang.

De Colombiaanse regering wil met grote mijnbouwprojecten de economie van het land een enorme impuls geven. Ze heeft zeer grootschalige concessies uitgegeven aan internationale mijnbouwbedrijven. Er bestaat echter grote weerstand onder de bevolking tegen dergelijke mijnbouwprojecten. Burgers vrezen voor een toename van geweld, corruptie, milieuproblemen, watertekorten en sociale conflicten. Bovendien is de Colombiaanse wet- en regelgeving, en het toezicht erop, nog onvoldoende ontwikkeld. De discussie over de verantwoordelijkheden van overheden en mijnbouwbedrijven, en de vraag hoe het geweld en conflicten in de mijnbouwgebieden beteugeld kan worden, beheerst het lokale en (inter)nationale debat.

Cuba

Cuba, dat sinds 2008 wordt bestuurd door Raúl Castro, ondergaat de laatste jaren kleinschalige economische hervormingen, zoals het opheffen van enkele beperkende maatregelen voor kleine boeren en consumenten. In 2010 stemt de regering van Cuba in met de vrijlating van 52 politieke gevangenen die deel uitmaken van 'Groep van 75'. Deze groep bestaat uit economen, mensenrechtenactivisten en andere dissidenten die tijdens de beruchte 'zwarte lente' in 2003 werden opgepakt. Dit besluit komt na het overlijden van de politieke gevangene Orlando Zapata Tamayo na een 85 dagen durende hongerstaking. De vrijlating is een kleine stap voorwaarts op het gebied van de mensenrechten. Structurele hervormingen blijven echter uit.

Doelstelling

IKV Pax Christi draagt bij aan de veiligheid van burgers door middel van het ondersteunen van lokale vredesinitiatieven, conflictbemiddeling, het introduceren en verbeteren van lokale (inheemse) rechtspraak, het ondersteunen van slachtoffers, en de re-integratie van voormalig strijders. In de mijnbouwgebieden ondersteunt IKV Pax Christi de lokale bevolking met het verbeteren van hun participatie in de besluitvorming over de mijnbouwprojecten en het voorkomen van geweld en conflicten. Met de Colombiaanse overheid en de bedrijven werken we aan de implementatie van internationale standaarden in de mijnbouw. Daarnaast steunt IKV Pax Christi de democratische oppositie in Cuba.

Middelen en menskracht

In 2010 is € 320.000,- besteed aan activiteiten en 1,8 fte ingezet.

Partners en bondgenoten

In Colombia werkt IKV Pax Christi samen met Asociación de Cabildos del Norte de Cauca (ACIN), Solivida, Renacer Siglo XXI, School for Conflict Mediation, de Vier Vredesgemeenten (ADEL), MAPP/OEA (OAS Missie), Cabildo de Aponte, Fundoc, VerdadAbierta, Ecotierra en Observatorio Social Ambiental Regional. IKV Pax Christi onderhoudt contacten met diverse Colombiaanse ministeries en overheidsorganisaties, Ideas para la Paz, Organisatie voor Internationale Migratie, Alta Consejería para la Reinserción en Universidad del Valle. In Cuba ondersteunt IKV Pax Christi de organisaties Movimiento Cristiano de Liberación, Damas de Blanco (familieleden van politieke gevangenen), Convivencia en een netwerk van meer dan negentig onafhankelijke bibliotheken.

Resultaten en effecten in 2010

- IKV Pax Christi heeft de veiligheid van de meest kwetsbare groepen binnen het mijnbouwconflict in Tolima vergroot. IKV Pax Christi bemiddelt tussen de bevolking, veiligheidstroepen, guerrilla en het mijnbouwbedrijf. Hierdoor nemen de spanningen en intimidaties (tijdelijk) af en krijgen de betrokkenen meer ruimte voor het uitoefenen van hun democratische rechten.
- In Tolima bevordert IKV Pax Christi de participatie van de bevolking in de besluitvorming over het mijnbouwproject.
- IKV Pax Christi voert een dialoog met de Colombiaanse mijnbouwsector over hun verantwoordelijkheden ten aanzien van veiligheid en mensenrechten. IKV Pax Christi ziet er op toe, met name in twee mijnbouwprojecten, dat de veiligheid en rechten van de lokale bevolking niet geschonden worden.
- IKV Pax Christi zet het thema mijnbouw op de politieke agenda in Colombia, met onderwerpen als: de impact van mijnbouw op de omgeving, de toepassing en naleving van standaarden, de onduidelijke wet- en regelgeving en de participatie van de bevolking.
- IKV Pax Christi is gesprekspartner van de Colombiaanse overheid. De volgende thema's werden verankerd in het overheidsbeleid: erkenning van de inheemse en gemeentelijke vredesinitiatieven, de juridische positie van slachtoffers van oorlogsgeweld, landproblematiek en regulering van de mijnbouw. Dit leidt tevens tot diverse beleidswijzigingen.
- In twee regio's leidt IKV Pax Christi conflictbemiddelaars op. Ze signaleren conflicten en bemiddelen tussen partijen. Hierdoor wordt escalatie van lokale conflicten en de inmening van illegale gewapende groepen in de lokale structuren voorkomen.
- IKV Pax Christi steunt de organisatie van slachtoffers van oorlogsgeweld in noordelijk Cauca. Deze slachtoffers krijgen toegang tot openbare hoorzittingen tegen de paramilitaire leiders. IKV Pax Christi organiseert voor de slachtoffers bijeenkomsten met het Openbaar Ministerie voor het (alsnog) doen van aangifte en ondersteunt hun juridische pro-

cedures. De erkenning van de slachtoffers is hierbij een feit geworden.

- De veiligheid van burgers in de inheemse reservaten van noordelijk Cauca neemt toe dankzij het succesvolle optreden van de inheemse burgerwacht en het programma voor inheemse deserteurs uit de guerrilla. Ook hebben vier inheemse gemeenschappen, met hulp van IKV Pax Christi, de handen ineen geslagen om de veiligheidssituatie te verbeteren. De samenwerking is van grote historische betekenis omdat de gemeenschappen nooit eerder hebben samengewerkt op een dergelijk cruciaal thema.
- Als secretaris van het Nederlands Platform voor Colombia, heeft IKV Pax Christi geijverd voor het behoud van de bilaterale relatie tussen Nederland en Colombia, en de Nederlandse steun op het gebied van vrede, mensenrechten en veiligheid.
- In Cuba wordt in 2010 het overgrote deel van de politieke gevangenen van de arrestatiegolf van 2003 vrijgelaten. Deze stap voorwaarts op het gebied van de mensenrechten komt voort uit de internationale druk op de Cubaanse regering, waarin IKV Pax Christi vanuit Europa een grote rol speelt.
- In Cuba ondersteunt IKV Pax Christi een netwerk van 90 onafhankelijke bibliotheken en hun lezerspubliek, de familieleden van de ongeveer 50 politieke gevangenen en de begunstigden van de lokale democratiseringsinitiatieven.

Vooruitzichten

IKV Pax Christi zal zich hard maken voor het versterken van het rechtsorde, het verbeteren van de toegang tot het (lokale) rechtssysteem en het oplossen van de landproblematiek. Ook de veiligheidssituatie van de bevolking in mijnbouwgebieden zal een prioriteit blijven. De dialoog met mijnbouwbedrijven, de Colombiaanse autoriteiten en de inkopers van Colombiaanse steenkool in Nederland wordt voortgezet. IKV Pax Christi zal er op toezien dat binnen de bilaterale relatie Nederland-Colombia de aandacht voor mensenrechten, vrede en veiligheid gewaarborgd blijft.

De beperkte middelen van IKV Pax Christi dwingt tot scherpe keuzes. In 2011 zal het programma Cuba daarom worden afgebouwd. Dissidenten, burgers en onafhankelijke organisaties worden ondersteund met het zoeken naar andere mogelijkheden om de continuïteit van hun activiteiten te waarborgen.

Midden-Oosten

Context

Net als in voorgaande jaren is de legitimiteit van vrijwel alle staten in het Midden-Oosten en Noord-Afrika laag. De

Hollandse Hoogte: Ashraf Amra / Apaimages / Polaris

September 25, 2010. Een Palestijnse jongen fietst voorbij een graffiti in de straten van vluchtelingenkamp Jabaliya in het noorden van de Gazastrook

meeste regeringen behouden hun autoritair karakter, ondanks pogingen tot hervormingen en economische liberalisering. Politieke leiders hebben gering aanzien en worden veelal als corrupt beschouwd. De conflicten in deze regio zijn meestal langdurig en grensoverschrijdend van aard. Zo kunnen de interne conflicten in Libanon niet los gezien worden van de politieke spanningen in Israël en de invloed van Syrië en Iran. Daarnaast hebben Irak, Libanon en de Palestijnse gebieden te maken met een onderlinge strijd van bevolkingsgroepen en heersende elites. Ook de vluchtelingenproblematiek houdt zich niet aan landgrenzen; veel Palestijnse vluchtelingen leven nog altijd in Libanon, Syrië en Jordanië en in de twee laatste landen verblijven grote aantallen vluchtelingen uit Irak.

In 2010 komt de veiligheidssituatie in Irak opnieuw onder druk te staan door het regeringsvacuüm en het vertrek van Amerikaanse troepen. Vooral in en rond Bagdad en de noordelijke stad Kirkuk is het onveilig. Al neemt de stroom van vluchtelingen af, vele tienduizenden Irakezen zijn ook in 2010 op de vlucht voor het geweld. Minderheden zoals christenen en Jezidi's vluchten of migreren naar het buitenland. Langzaam maar zeker verdwijnen deze kleine bevolkingsgroepen uit het Irakese landschap.

Tussen Israël en de Palestijnen houden de vijandigheden aan: politieke vooruitgang blijft uit en bezetting en de bouw van nederzettingen op de Westbank en Oost-Jeruzalem wordt voortgezet. Dit laatste gaat gepaard met schendingen van mensenrechten. Ondertussen kampt Israël met interne politieke verdeeldheid en corruptie en staat de Palestijnse autoriteit, ondanks een verbeterd bestuur, onder druk door het uitblijven van resultaten van onderhandelingen met Israël. In de Gazastrook ontpopt Hamas zich als een autoritair regime.

In Libanon verslechtert de politieke situatie, onder andere met een regeringscrisis. Het land zegt zich te committeren aan het verbeteren van de mensenrechtensituatie, maar de politieke verdeeldheid bemoeilijkt dit streven. Syrië maakt zich wederom schuldig aan mensenrechtenschendingen. Partnerorganisaties die de discussie over de *personal status law* aankaarten worden onder druk gezet door de autoriteiten. Ook in Marokko is er sprake van een toenemende repressie op de media. Journalisten en uitgevers worden regelmatig beschuldigd en bedreigd.

Doelstelling

IKV Pax Christi pleit in Nederland voor publieke en politieke steun voor vredesonderhandelingen, politieke transformatie en verzoening. In het Midden-Oosten werkt IKV Pax Christi aan het ondersteunen van burgerrechtenactivisten, het bevorderen vredesactiviteiten en het faciliteren van dialoog tussen antagonistische groepen. IKV Pax Christi ondersteunt het verbeteren van de vrijheid van meningsuiting, in het bijzonder in Marokko en Jordanië. In

Syrië werkt zij aan het oprekken van speelruimte voor civiele samenleving.

Middelen en menskracht

In 2010 is € 818.000 besteed aan activiteiten en 5,6 fte ingezet met twee medewerkers (1,6 fte) In Amman, Jordanië.

Partners en bondgenoten

IKV Pax Christi werkt samen met Middle East Citizens' Assembly, Centre Ibn Rushd pour la communication et le débat, l'Académie Regional pour l'Education et la Formation de l'Oriental, Arab Educational Institute, Palestinian Center for Dissemination of Democracy & Community Development, the Regional Peace Movement, Iraqi Al-Amal Association, , Students League for Human Rights, Basra Network for Training and Development (BNTD), Iraqi al-Firdaws Association, Helsinki Citizens Assembly Turkey, , Association Justice et Miséricorde, Association Libanaise pour l'Education et la Formation, Lebanese Association for Civil Rights, Aidoun Lebanon, Aidoun Syria, Maaber, Etana, Arab Women Media Center, Arab Group for the Dissemination of Nonviolence, Instituut Clingendael, Universiteit van Amsterdam, Vrije Universiteit, Pax Christi Internationaal, Cordaid, CPS Onderwijsontwikkeling en Advies, Stichting Vluchteling, United Civilians for Peace, ICCO, Hivos, Press Now en Amnesty International. Ook participeert IKV Pax Christi samen met Hivos, Amnesty International en Oxfam Novib in de stichting Bridging the Gulf die capaciteitsopbouw en netwerkvorming onder mensenrechtenactivisten in de Golfstaten voorstaat.

Resultaten en effecten in 2010

- Met steun van IKV Pax Christi genereren platforms voor vredesdialoog in Israël en Palestina veel media aandacht en weten ze nationale politici te bereiken.
- Met ondersteuning van IKV Pax Christi kunnen mensenrechtenorganisaties en vredesactivisten in Marokko, Libanon, Irak en Israël schendingen in eigen land monitoren en onder de aandacht brengen bij Nederlandse en Europese politici en burgers.
- De capaciteiten van lokale partnerorganisaties van IKV Pax Christi in Marokko, Libanon, de Palestijnse gebieden (Jeruzalem), Irak en Syrië nemen toe. Ze organiseren meer vredesactiviteiten en hebben beter toegang tot donoren, politici en internationale netwerken voor het aangaan van een kritische dialoog. Het omzetten van deze versterkte positie in daadwerkelijke verbeteringen in het beleid van de autoriteiten is echter veelal achterwege gebleven door politieke stagnatie en ineffectieve overheden.
- In Noord-Irak ontwikkelt IKV Pax Christi nieuwe initiatieven voor dialoog tussen antagonistische groepen in Kirkuk met steun van de Nederlandse ambassade.

- Ondanks de politieke stagnatie weten Palestijnse en Israëlische partnerorganisaties zich in te zetten voor het ontwikkelen van niet-gewelddadige vormen van verzet en protest tegen onderling geweld. Een training van de Libanese partnerorganisatie LACR over het bundelen van krachten en kennis aan Palestijnse activisten blijkt nuttig. Daarnaast organiseert IKV Pax Christi, zelfstandig of in samenwerking met andere organisaties, diverse bewustwordingsactiviteiten, zoals de Olijfbomencampagne.
- Met hulp van IKV Pax Christi organiseert de Marokkaanse organisatie Centre Ibn Rochd een mensenrechtentraining voor seculiere en islamitische jonge activisten en draagt daarmee bij aan het slechten van het taboe op samenwerking tussen islamisten en seculieren.
- Mede dankzij de druk van IKV Pax Christi zijn mensenrechten een prioriteit geworden in het Nederlandse beleid ten aanzien van Syrië en stelt de Nederlandse regering zich hard op in de onderhandelingen over een EU-Syrië Associatieverdrag.
- Digitaal activisme wordt steeds belangrijker, ook in het Midden-Oosten. IKV Pax Christi haakt in op deze trend met het project Menachange en de website 7erak, waar activisten elkaar kunnen ontmoeten en ervaringen kunnen uitwisselen. Het netwerk telt circa 40 jonge *actors of change*.
- IKV Pax Christi draagt bij aan kleinschalige vredesinitiatieven in het Midden-Oosten die, vooral in Irak en Libanon, een *grass roots* karakter krijgen. In Libanon investeren IKV Pax Christi en lokale organisaties in *non-violence houses*, lokale centra voor jongerenactiviteiten. In Irak propageren partnerorganisaties vreedzame alternatieven voor sociale en politieke cohesie.
- Met steun van IKV Pax Christi onderneemt United Civilians for Peace bewustwordingsactiviteiten over de situatie in de Palestijnse gebieden in Nederland.
- Samen met ICCO en Cordaid stimuleert IKV Pax Christi binnen de Nederlandse kerken een constructieve dialoog over de situatie in de Palestijnse gebieden en in het bijzonder de Palestijnse christenen.
- Met steun van IKV Pax Christi ontwikkelt Bridging the Gulf een uniek netwerk van mensenrechtenactivisten in de Golfstaten

Vooruitzichten

De politieke omwentelingen in het Midden-Oosten begin 2011 vragen een vernieuwde vorm van ondersteuning op het gebied van mensenrechtenbeleid en democratisering. IKV Pax Christi zal deze hulp geven aan activisten, lokale organisaties en netwerken. Partners van IKV Pax Christi in Marokko, Syrië en Irak blijken een belangrijke rol te spelen in de hervormingsbeweging. IKV Pax Christi blijft werken aan het ondersteunen van vredesactivisten in Israël en Palestina en het bevorderen van dialoog. United Civilians for Peace zal een doorstart maken

en zich met name richten op de problematiek van Israëlische nederzettingen en bezettingseconomie in de bezette Palestijnse gebieden. Ook zal IKV Pax Christi aandacht vragen voor *human security* en de positie van vluchtelingen en religieuze minderheden in de regio.

Veiligheid en ontwapening

Context

Human security wordt binnen het internationaal discours over veiligheid in toenemende mate een terugkerend thema bij de invulling van internationale afspraken. In zulke gevallen zou een concreet en actief beleid voor het beschermen van burgers centraal moeten staan. Een voorbeeld is de totstandkoming van het internationaal verdrag tegen landmijnen in 1997. Het besef van het humanitaire leed dat dit type wapen tijdens en na conflict veroorzaakt, heeft gezorgd voor een internationaal verdrag dat dit leed voorkomt. Een soortgelijk *civil diplomacy* proces doet zich nu voor rondom het Clustermunitieverdrag van 2008 dat tot stand is gebracht om burgers te beschermen tegen het gebruik van dit type inhumane wapen.

Veiligheid en ontwapening hangen nauw met elkaar samen. In een wereld waarin conflicten soms niet te voorkomen zijn, streeft IKV Pax Christi ernaar dat er geen inhumane wapensystemen worden ingezet die onacceptabel leed teweeg brengen bij burgers en de leefomgeving. Daarnaast streeft IKV Pax Christi naar een effectieve controle op wapenhandel. IKV Pax Christi draagt bij aan de samenwerking tussen overheden en organisaties om veiligheidsvraagstukken te analyseren en op te pakken. Binnen het programma Veiligheid en Ontwapening werkt IKV Pax Christi aan de deelprogramma's *Human security*, *Disarmament, Demobilisation and Reintegration* (DDR), Clustermunitie en Landmijnen, Verarmd Uranium, *Control Arms*, en Nucleaire Ontwapening. Daarnaast stimuleert IKV Pax Christi discussie over de rol van krijgsmacht bij het beschermen van burgers.

“Clustermunitie doden en verwonden onschuldige burgers. Veel van de submunitie in clusterbommen ontploft niet direct, zodat ze lange tijd een levensbedreiging vormen. Het is natuurlijk vreemd dat landen wel het gebruik van clustermunitie verbieden, maar niet de investeringen in de productie van deze bommen. Met de campagne tegen investeringen maken we de cirkel rond.” Miriam Struyk, teamleider Veiligheid & Ontwapening

Doelstelling

IKV Pax Christi draagt bij aan en bevordert het nationale en internationale debat over veiligheid en wapenbeheersing door middel van onderzoek, lobby en actie.

Middelen en menskracht

In 2010 is € 277.000,- besteed aan activiteiten en 8,7 fte ingezet.

Partners en bondgenoten

IKV Pax Christi werkt samen met de internationale organisaties en netwerken Control Arms Coalition, Cluster Munition Coalition (CMC), Netwerk Vlaanderen, Mine Action Canada (MAC), International Campaign to Ban Landmines (ICBL), Action on Armed Violence (AOAV), Human Rights Watch (HRW), Handicap International, Save the Children, Norwegian People's Aid (NPA), the European Peacebuilding Liaison Office (EPLLO), Global Zero, USAID, Saferworld, United Nations Institute for Disarmament Research (UNIDIR), International Committee of the Red Cross (ICRC), United Nations Development Programme (UNDP), United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (OCHA), the European Centre for Conflict Prevention/Global Partnership for Prevention of Armed Conflicts (ECCP/GPACC), United Nations Development Programme Bureau for Crisis Prevention (UNBCPR), International Action Network on Small Arms (IANSA), World Council of Churches (WCC), Conference of European Churches (CEC), Abolition2000, International Campaign to Abolish Nuclear Weapons (ICAN), Council on Christian Approaches to Defence and Disarmament (CCADD), Women's International League for Peace and Freedom (WILPF), Reaching Critical Will, VERTIC, Federation of American Scientists (FAS), Parliamentary Network for Non-Proliferation, Mayors for Peace, British American Information Council (BASIC), International Coalition to Ban Uranium Weapons (ICBUW), Amnesty International, Al Amal (Irak), Peace Direct en diverse internationale diplomaten. In Nederland werkt IKV Pax Christi samen Cordaid, Centre for Conflict Studies, Kennisnetwerk Vrede, Veiligheid, Ontwikkeling (VVO), Clingendael, Amnesty International Nederland, Oxfam Novib, Unicef, Stichting Vluchteling, Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG), Campagne tegen Wapenhandel, Laka, Centrum voor Internationaal Conflict - Analyse & Management (CICAM), Universiteit van Wageningen, Erasmus Universiteit Rotterdam, Conflict Studies Utrecht, Hivos, Profundo, Adessium Foundation, Rode Kruis en diverse prominente deskundigen.

Resultaten en effecten in 2010

Dankzij de lobby van de Cluster Munition Coalition, waarin IKV Pax Christi als lid van de Steering Committee een centrale positie heeft, is in 2010 het Clustermunitieverdrag door 4 landen ondertekend en 23 landen geratifi-

ceerd. Door het groeiende aantal ondertekenaars, media aandacht, lobby en campagne activiteiten, wordt het stigma op clustermunitie vergroot. Het verdrag treedt dit jaar ook in werking doordat de drempel van 30 ratificaties wordt gepasseerd. In Nederland geeft de Tweede Kamer goedkeuring aan de ratificatie van het verdrag.

Na het succesvolle rapport in 2009 over investeringen in clustermunitie, zet IKV Pax Christi de lobby voor een stop op investeringen in clustermunitie voort.

Met steun van IKV Pax Christi wordt de internationale lobby omtrent verarmd uranium uitgebreid. Zo zijn er dit jaar meer bijeenkomsten met betrokken organisaties en instanties. Ook werken IKV Pax Christi en partnerorganisaties aan het versterken van de kennispositie, bijvoorbeeld door de mogelijkheden van een onderzoek in de Balkan te bekijken. Mede dankzij de lobby van IKV Pax Christi erkent de Nederlandse minister van Defensie het probleem met verarmd uranium en zegt hij te willen werken aan een oplossing. IKV Pax Christi start een onderzoek naar het gebruik van explosieve wapens in bevolkte gebieden en sluit zich aan bij een nieuwe internationale coalitie: The International Network on Explosive Weapons (INEW). Een serie van drie onderzoeksrapporten zal een bijdrage leveren aan het debat over de bescherming van burgers.

Om aandacht te vragen voor de herzieningsconferentie van het Non-Proliferatieverdrag (NPV) in mei 2010 lobbyt IKV Pax Christi bij Kamerleden en onderzoekt zij de standpunten van alle NAVO lidstaten. Door druk van IKV Pax Christi wordt in de Tweede Kamer de motie aangenomen die de Nederlandse regering oproept kenbaar te maken dat Nederland voor haar veiligheid geen Amerikaanse kernwapens meer nodig heeft. Met presentaties, een nieuwsbrief en een nieuwe website betreft IKV Pax Christi Nederlandse burgers bij het thema kernwapens.

Vooruitzichten

In 2011 zal IKV Pax Christi onderzoek doen naar en publiceren over ontwapening. De lobby bij politieke partijen voor ontwapening krijgt voortgang. Overheden aansporen tot het systematisch reduceren van kernwapens, een verbod op investeringen in clustermunitie en *human security* als beleidsthema voor het voetlicht brengen bij internationale organisaties als de EU, NAVO en de VN, zullen opnieuw speerpunten zijn. IKV Pax Christi zal een rapport publiceren over het gebruik van explosieve wapens in bevolkte gebieden, alsmede een rapport over de dilemma's omtrent het gebruik van *drones*, een update van het rapport over investeringen in clustermunitie, en een rapport over de standpunten van alle NAVO lidstaten inzake de *Tactical Nuclear Weapons* (TNW). In 2011, als er een besluit wordt genomen over de bezuinigingen van de krijgsmacht, zal IKV Pax Christi het debat over de krijgsmacht en de bescherming van burgers aanzwengelen.

Economische dimensies van conflict

Context

De ontginning van natuurlijke hulpbronnen gaat in veel landen gepaard met conflicten en schendingen van mensenrechten. In Soedan en Colombia bewaakt IKV Pax Christi de rechten en belangen van de plaatselijke bevolking. IKV Pax Christi streeft ernaar dat olie- en mijnbouwondernemingen de rechtsstaat ondersteunen, mensenrechten waarborgen en de veiligheid van de bevolking niet in gevaar brengen.

Soedan

Met alle ogen gericht op het referendum over onafhankelijkheid in Zuid-Soedan in januari 2011, is 2010 het vreedzaamste jaar sinds het begin van de burgeroorlog in 1983. Er is echter weinig werk gemaakt van het hervormen van de vervuulende en omstreden olie-industrie. Nog altijd is er sprake van discriminatie en milieuvervuiling, en ontvangen slachtoffers van de olie-oorlogen geen compensatie. IKV Pax Christi doet onderzoek naar de problematiek rondom oliebedrijven, ondersteunt plaatselijke gemeenschappen met het verdedigen van hun rechten, adviseert een grote oliemaatschappij en assisteert Soedanese organisaties bij hun pleidooi voor adequate wet- en regelgeving.

Colombia

In Colombia woedt sinds vier decennia een gewapend conflict tussen leger, paramilitairen en guerrilla's. In de provincie Cajamarca zijn grote goudvoorraden ontdekt. Deze ontdekking heeft, mede door onverantwoordelijk handelen van de overheid en het mijnbouwbedrijf, geleid tot geweld van misdadigers en guerrilla, corruptie en grootschalige milieuvervuiling. IKV Pax Christi helpt mensen in Cajamarca om zich te organiseren en te informeren, doet onderzoek, bouwt aan vertrouwen tussen bevolking, overheid en de internationale mijnbouwonderneming, en ziet er op toe dat het bedrijf zijn veiligheid organiseert met volledig respect voor de mensenrechten.

"Tienduizenden mensen in Soedan zijn omgekomen en honderdduizenden gewelddadig verdreven om ruimte te maken voor de olie-industrie. IKV Pax Christi doet onderzoek en maakt betrouwbare informatie over de olie-industrie beschikbaar voor het Soedanese publiek. Ons laatste wapenfeit is het rapport 'Unpaid Debt'. Dit stuk heeft geleid tot een strafrechtelijk onderzoek van het Zweedse Openbaar Ministerie naar de betrokkenheid van het oliebedrijf Lundin Petroleum bij oorlogsmisdaden. Dat is een internationale doorbraak die het bedrijfsleven dwingt rekening te houden met internationaal humanitair recht." Egbert Wesselink, programmaleider Economische Dimensies van Conflict

Doelstelling

IKV Pax Christi streeft ernaar dat economische ontwikkeling hand in hand gaat met vrede en rechtvaardigheid.

Middelen en menskracht

In 2010 is € 256.000,- besteed aan activiteiten en 2,1 fte ingezet.

Partners en bondgenoten

Om werkelijke politieke invloed te kunnen hebben en overlap te voorkomen, werkt IKV Pax Christi met internationale samenwerkingsverbanden, waarbinnen zij soms een sturende rol heeft. IKV Pax Christi is uitvoerend coördinator van European Coalition on Oil in Sudan (ECOS), een netwerk van vijftig organisaties dat zich inzet voor de hervorming en regulering van de Soedanese olie-industrie ten behoeve van vrede en ontwikkeling; is lid van de stuurgroep van de *Voluntary Principles on Security and Human Rights* (VPSHR), een overeenkomst tussen 's werelds grootste olie- en mijnbouwondernemingen, regeringen en internationale ngo's; en is kernlid van de internationale Fatal Transactions campagne. Daarnaast werkt IKV Pax Christi samen met plaatselijke ngo's, zoals African Centre for Corporate Responsibility, Sudan Ecumenical Forum, Sudan Council of Churches, Stakeholder Democracy Network, Fundación Ideas para la Paz, Assistance Mission for Africa, Sudan Study Centre en de afdeling Peace and Development van de Universiteit van Juba.

Resultaten en effecten in 2010

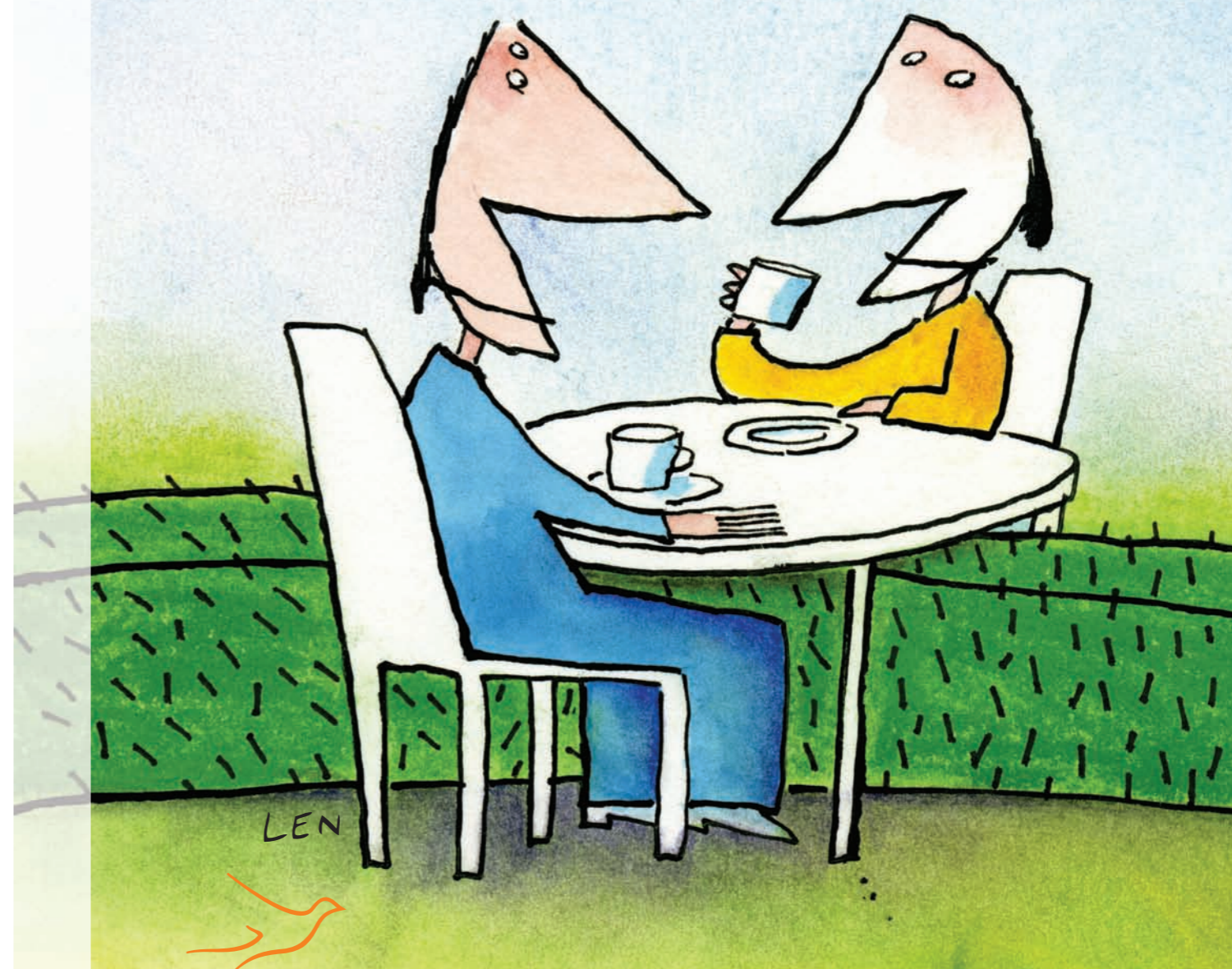
- In Zweden, Oostenrijk, Groot-Brittannië en Soedan publiceert ECOS het rapport 'Unpaid Debt' over oorlogsmisdaden tijdens Soedan's olieoorlog. Het rapport beargumenteert dat het Zweedse bedrijf Lundin Petroleum zich schuldig kan hebben gemaakt aan misdaden tegen de menselijkheid. Naar aanleiding van het rapport heeft het Zweedse Openbaar Ministerie een strafrechtelijk onderzoek geopend. Dit is een belangrijke stap voor de opheffing van de *de facto* immuniteit van internationale ondernemingen voor het plegen van misdrijven in landen zonder effectief rechtssysteem. Het rapport pleit er verder voor dat de Zweedse regering initiatief neemt om de slachtoffers van de olieoorlogen te compenseren.
- IKV Pax Christi publiceert de rapporten *Post-Referendum Arrangements for Sudan's Oil Industry* en *Sudan's Oil Industry on the eve of the referendum*. De rapporten, die breed verspreid worden in Soedan, geven gedetailleerde voorstellen voor de verdeling van de olie-industrie over Noord- en Zuid-Soedan zodat er rekening gehouden wordt met de belangrijkste economische, sociale en milieuaspecten. Internationale adviseurs en politieke leiders in Zuid-Soedan maken gebruik van de aanbevelingen.

- Onder regie van ECOS worden drie studies uitgevoerd die de praktijk van de Soedaneze olie-industrie naast internationale standaarden leggen. Het gaat daarbij om relaties tussen bedrijven en bevolking, veiligheidsmaatregelen en de afwikkeling van schade als gevolg van de olieoorlogen. De resultaten en aanbevelingen worden aan de regeringen van Zuid-Soedan gepresenteerd tijdens de grote ECOS/SCC conferentie in Juba.
- Met steun van IKV Pax Christi doet de Sudan Council of Churches onderzoek in moeilijk bereikbare gebieden naar de schade die burgers ondervinden van de olie-industrie. Mede dankzij dit onderzoek pleit de regering van Zuid-Soedan voor compensatieregelingen. Ook geeft de Sudan Council of Churches met hulp van IKV Pax Christi gemeenschapsleiders trainingen over de rechten van burgers.
- Het mijnbouwbedrijf AngloGold Ashanti aanvaardt het voorstel van IKV Pax Christi om gezamenlijk risicoanalyses uit te voeren voor de projecten in Cajamarca (Colombia) en Ituri (DR Congo). Ook mijnbouwbedrijf Cerrejón wil dat samen met IKV Pax Christi doen. Dit biedt mogelijkheden om het beleid van de bedrijven in een vroege fase te beïnvloeden op het terrein van vrede en recht.
- Een belangrijk deel van de in Nederland geïmporteerde steenkool is afkomstig uit conflictgebieden in Colombia. IKV Pax Christi neemt deel aan de 'Dutch Coal Coalition'. Dit platform van energiebedrijven, mijnbouwbedrijven, ngo's en de Nederlandse regering streeft naar aankoopcriteria voor steenkool. Ook voert IKV Pax Christi dialoog met de belangrijkste producent van steenkool in Colombia voor een betere naleving van de rechten van de lokale bevolking.
- Vanwege verslechterde veiligheidssituatie en de afzijdigheid van de regering bij de *Voluntary Principles on Security and Human Rights* schort IKV Pax Christi de activiteiten in Nigeria op.

Vooruitzichten

Samen met NiZa en Cordaid voert IKV Pax Christi een dialoog met Nederlandse energiebedrijven en de overheid over aankoopcriteria voor steenkolen. Het doel is om te garanderen dat ondernemingen die het niet nauw nemen met het milieu en de rechten van de bevolking, daarvoor door de markt worden afgestraft. En als de markt dat niet doet, de overheid dit falen corrigeert. IKV Pax Christi investeert in onderzoek, ondersteuning en lobby opdat de Zuid-Soedaneze samenleving klaar staat om de eigen veiligheid en mensenrechten te verdedigen vanaf de onafhankelijkheid op 9 juli 2011. Het lidmaatschap van de *Voluntary Principles on Security and Human Rights* wordt ingezet om een internationale standaard te ontwikkelen voor risicoanalyses van grote olie- en mijnbouwprojecten. Dit biedt een uitstekende ingang voor het verbeteren van het veiligheids- en mensenrechtenbeleid van grote ondernemingen.

VREDESWEEK 2010
 BUURTEN
 VOOR VREDE

IKV PAX
 CHRISTI

18 - 26 september 2010
www.vredesweek.nl

Vredesweek 2010
 poster illustratie: Len Munnik
 Postbus 19318, 3501 DH Utrecht, telefoon: 030 2333346, vredesweek@ikvpaxchristi.nl, giro 5161

Maatschappelijke verankering

Vredesweek

De Vredesweek blijft hét voertuig om mensen in eigen land bij het vredeswerk te betrekken. De jaarlijkse Vredeswerkdag, onze speciale dag in mei ter voorbereiding van de acties tijdens vredesweek in september, trok zo'n 130 deelnemers en wordt zeer positief beoordeeld. Dit was de start voor meer dan 100 vredesactiviteiten op lokaal niveau tijdens de Vredesweek. De Vredesweek, met name de Vredeszondag, leeft vooral in kerken en parochies. Naar schatting besteedt ruim 2.500 kerkelijke gemeenten en parochies er aandacht aan. Het motto van 2010, Buurten voor Vrede, wordt hoog gewaardeerd. IKV Pax Christi ontwikkelt materiaal voor de Vredesweek: de Liturgiekrant voor voorgangers, predikanten en pastoren van protestantse en katholieke kerken wordt bijna 3.900 keer verspreid; de Vredesweekposter wordt ruim 2.100 keer besteld; de Vredeskrant gaat naar bijna 37.000 lezers; en het werkboek Buurten voor Vrede wordt bijna 800 keer besteld.

Tijdens de Vredesweek reiken IKV Pax Christi en Stichting VredesWetenschappen de jaarlijkse Visies op Vrede Scriptieprijs uit. Dit jaar zenden 18 studenten en nefafgestudeerden hun scripties in op het gebied van vrede en conflict.

Nieuwe manier van informeren

Dankzij nieuwe mogelijkheden van Nieuwe Media communiceert IKV Pax Christi in 2010 met meer en bredere groepen. Zij houdt haar achterban op de hoogte met de e-mailnieuwsbrieven Frontline, met 4134 lezers. Daarnaast zet zij stevig in op blogs, Twitter en YouTube. Medewerkers van IKV Pax Christi leveren bijdragen aan Twitter, vooral over ontwikkelingen in Soedan en DR Congo en het thema clustermunitie.

In totaal schrijven 5 collega's een weblog, waarvan de blogs over DR Congo en van Miss Steffy (Nacht van de Vrede) het best worden bezocht.

Het aantal unieke bezoekers van de website over 2010 was 89.921. September blijft een topmaand vanwege de jaarlijkse Vredesweek en de Nacht van de Vrede; in deze maand verdubbelt het aantal bezoekers.

Met diverse online petitieën en social media acties weet IKV Pax Christi de politieke impact van haar werk te ondersteunen. Wij doen mee aan Drum4Peace, ontstaan in het kader van A Beat For Peace, een wereldwijde campagne waarbij beroemde drummers zich inzetten voor vrede in Soedan. Drum4Peace komt in het programma De Wereld Draait Door, en wordt 3.352 keer ondertekend. Ondertekenaars van de petitie vragen in november 2010 aan de Nederlandse regering om haar betrokkenheid bij

het vredesproces in Soedan met het oog op het aflopen van het vredesakkoord te intensiveren. De digitale actiebrief bij de actie Genoeg = Genoeg wordt in totaal 35.426 keer doorgestuurd naar politici, met name richting CDA en VVD. Een eigen Stemwijzer met als titel 'Stem over de grens' die vlak voor de verkiezingen online kwam, wordt in deze zeer korte tijd bekeken door 2.264 personen en ingevuld door 1.305 mensen. De groei van online publiciteit gaat samen met een lichte daling van het aantal gedrukte publicaties. Het relatieblad Vrede.Nu verschijnt 4 keer per jaar in een kleinere oplage. In 2010 was de oplage 19.064 tegen 20.633 in 2009. Jaarlijks stuurt IKV Pax Christi een samenvattend Jaarverslag mee met Vrede.Nu.

In het nieuws

In totaal worden acties en ons werk in conflictgebieden 535 keer in de media vermeld, een stijging van 10% ten opzichte van 2009, waarvan 74 keer in een buitenlands krantenartikel. Maar liefst 21 ingezonden artikelen van IKV Pax Christi, waarvan 4 op verzoek, worden gepubliceerd in de landelijke en regionale pers. In de geschreven pers krijgt IKV Pax Christi veel aandacht met de thema's Vredesweek, Israël/Palestina en Soedan. Op radio en televisie scoren achtereenvolgens de ontwikkelingen in Soedan, Afghanistan/Pakistan en over clustermunitie het best. In de buitenlandse media is veel aandacht voor het ECOS-rapport over de activiteiten van oliemaatschappij Lundin in Soedan en het onderzoek dat de Zweedse openbaar aanklager naar aanleiding daarvan opent naar de bestuurders van Lundin en voor de clustermunitiecampagnes.

Het jongerenprogramma Pax-it van IKV Pax Christi trekt vooral de aandacht van hoger opgeleide jongeren. De Nacht van de Vrede, de jaarlijkse aftrap van de Internationale Dag van de Vrede, trekt ruim 400 bezoekers, tegen 300 in 2009. Op de Nacht van de Vrede is er in het bijzonder aandacht voor de toekomst van de Nederlandse krijgsmacht, in aansluiting op een van de politieke prioriteiten van IKV Pax Christi. Deelnemers van het Pax-it Lab, 27 jongeren die een heel seizoen trainingen en masterclasses volgen, presenteren op de Nacht van de Vrede hun visie aan een volle zaal met politici, militairen, journalisten en studenten. De Pax-it jongeren zijn verder zichtbaar en betrokken geweest, in samenwerking met MasterPeace, op de 5-

mei-actie Bevrijdingspop en tijdens de Concert at Sea bij de Drum4Peace.

Pax-it ontwikkelt een eigen website, Facebook pagina en e-mailnieuwsbrief Rebellious News (met 1120 lezers). Pax-it weet in totaal 90 studenten op vaste basis actief te betrekken bij het jongerenprogramma en 150 studenten nemen deel aan een Pax-it colleegetour langs universiteiten.

Invloed in het politieke en publieke debat

Het beïnvloeden van het publieke debat en de politieke besluitvorming op het gebied van oorlog en conflict is een wezenlijk onderdeel van ons werk. In 2010 is aanwijsbare invloed uitgeoefend op politieke debatten over nucleaire ontwapening, de toekomst van de Nederlandse krijgsmacht, clustermunitie, Soedan, Kosovo en Afghanistan, zoals is te lezen in de informatie over de betreffende programma's.

Rondom de Tweede Kamerverkiezingen worden diverse activiteiten ontwikkeld, zoals het betrekken van politieke partijen bij vredesvraagstukken. Dankzij IKV Pax Christi is het thema nucleaire ontwapening terug van weggeweest en is er in veel par-

tijprogramma's aandacht voor de rol van de krijgsmacht bij bescherming van burgers.

IKV Pax Christi mobiliseert burgers voor mondiaal burgerschap en organiseert hierop vele activiteiten. Hieronder enkele voorbeelden:

- Seminar Sudan: een vergeten oorlog? Olie, Recht en Religie i.s.m. Universiteit Utrecht, de Raad van Kerken in Nederland en Kerk en Vrede
- Balkan Borrel onder meer over 'From Serbian enclave to Kosovo municipality', Srebrenica en Bosnië.
- Bijeenkomst over rechtszaken van overlevenden Srebrenica
- Kaukasuscafé
- Drumming4Peace Soedan
- Debat Felix Meritus en Pax-it: Vrede en veiligheid een coherent beleid
- Symposium en uitreiking scriptieprijs Visies op Vrede
- Symposium 'Acknowledging the past: the role of perpetrators and victims in memorialisation processes'
- Solidariteitspelgrimage naar Bethlehem

Jongeren van Pax-it in actie tijdens Bevrijdingsfestival 2010

Fondsenwerving

De totaal gerealiseerde baten in 2010 zijn 4% hoger dan het voorgaande jaar. Op hoofdlijnen is de stijging van de inkomsten ten opzichte van 2009 een gevolg van de toename van institutionele fondsenwerving en subsidies overheden ondanks een lichte afname particuliere fondsenwerving en baten gezamenlijke acties.

	2009 x € 1.000,-	2010 x Realisatie	€ 1.000,- Begroting	2011 Begroting
Particuliere fondsenwerving	632	631	650	650
Institutionele fondsenwerving	718	1.133	692	1.403
Baten gezamenlijke acties *	3.112	2.858	2.822	772
Subsidies overheden	4.442	4.661	4.913	6.615
Overige baten **	66	61	15	514
	8.970	9.344	9.092	9.275

* Baten gezamenlijke acties heet in 2011 participatie Communities of Change-alliantie

** Overige donoren in 2011 zoals Matra/Eu en andere overheden

Particuliere fondsenwerving

In 2010 hebben we moeten constateren dat nog grotere inspanningen nodig zijn om de particuliere fondsenwerving op niveau te houden. Door een incidentele verrekening met de Stichting Pax Christi Projecten is IKV Pax Christi nog op het niveau uitgekomen dat begroot was (650 duizend euro). Zonder dit incidentele bedrag zien we dat er 525 duizend euro is binnengekomen aan particuliere fondsenwerving. Er is over de afgelopen jaren geïnvesteerd in het implementeren van het beleid om ons meer te richten op het verwerven van nalatenschappen. Dit heeft de afgelopen jaren geleid tot een beperkte toename in erfenissen. In 2010 is er aandacht besteedt aan nieuwe vormen en doelen waarvan we gezien de ervaringen niet eerder dan in 2012 vruchten mogen verwachten.

In 2010 is er ook gewerkt aan het werven via machtigingen, het opschonen van bestanden en het up to date maken van het registratie systeem waarin het bijgehouden wordt. Deze actie is inmiddels afgerond en maakt zowel wervingacties meer gericht en de administratieve verwerking meer actueel.

Institutionele fondsenwerving

Naast de inspanningen voor particuliere fondsenwerving merkt IKV Pax Christi dat op het terrein van de institutionele fondsenwerving een intensievere aanpak en begeleiding van donoren noodzakelijk is. Dit werpt bescheiden vruchten af. Of schoon de begrote cijfers gehaald zijn, blijkt het in de praktijk erg lastig om nieuwe fondsen aan te boren en de relatie met bestaande donoren op een adequaat peil te houden. Daartoe heeft IKV Pax Christi nieuwe stappen ondernomen om fondsenwerving professioneler aan te pakken. Er was in 2010 een full-time institutionele fondsenwerker aangetrokken, begin 2011 is een tweede institutionele fondsenwerker aangenomen. Beiden werken aan het structureel verankeren van institutionele fondsverwerving binnen de organisatie. Naast de institutionele contracten die de organisatie heeft, zullen nieuwe fondsen aangesproken worden aan de hand van nieuw geformuleerde project- en programmavoorstellen. Aan de hand hiervan zal een interne werkstrategie bepaald worden die moet leiden tot een structurele inbedding van deze activiteiten binnen de organisatie.

Een andere belangrijke verantwoordelijkheid van de institutionele fondsenwerkers is het opbouwen en onderhouden van structurele relaties met donoren. Nieuwe institutionele donoren zullen geïdentificeerd en benaderd worden. Onze blik zal zowel gericht zijn op Nederland als op het buitenland. Met name komen in beeld: de EU, overheden zoals bijvoorbeeld Noorwegen en internationale fondsen. Het is de verwachting dat vanaf 2011, naast de reeds bestaande contracten, nieuwe institutionele fondsen binnen zullen komen. Doelstelling voor de komende 5 jaar is om ieder jaar een verhoging van 10% te realiseren op de institutionele fondsen.

Baten uit gezamenlijke actie

De strategische samenwerking met Cordaid, ICCO en Hivos levert in 2010 een totale inkomstenstroom op van 2,3 miljoen euro en is daarmee iets lager ten opzichte van het voorgaande jaar. Helaas bleek een gedeelte hiervan nog ge-allocceerd te worden aan gelden uit voorgaande jaren die toen aan de doelstelling besteed waren. Van deze organisaties ontvangt IKV Pax Christi naast de structurele bijdrage voor bepaalde projecten additionele projectfinanciering van ruim 84 duizend euro in 2010.

Het Hoorn van Afrika programma richt zich vooral op Soedan. Het programma richtte zich voornamelijk op ondersteuning van de implementatie van het *Comprehensive Peace Agreement (CPA)*, maar verlegt de aandacht gaandeweg naar de periode na het referendum. Voor dit Sudan Integrated Peace

Building Programme (SIPP) ontvangt IKV Pax Christi een totaal bedrag van bijna 3 miljoen euro waarvan 0,6 miljoen in 2010. De uitvoering van het programma geschiedt in samenwerking met Pax Christi Internationaal.

Subsidies overheden

Uit het Medefinancieringsstelsel van het Ministerie van Buitenlandse Zaken ontvangt IKV Pax Christi ruim 15 miljoen euro in de periode 2007 tot en met 2010. Op basis van de ingediende plannen is 4 miljoen euro van deze middelen toegewezen aan de activiteiten in 2010. Ten opzichte van 2009 is dit een stijging van ongeveer 0,1 miljoen. Dit is 0,1 miljoen minder dan vooraf aangenomen door verkeerd ge-allocceerde middelen in eerdere jaren. De ter beschikkinggestelde middelen van PSO en de MATRA bleven samen op een vergelijkbaar niveau. Daarnaast is een ontvangst van Instituut Clingendael van ruim 48 duizend euro in deze categorie verantwoord.

Overige baten

De overige baten hebben volledig betrekking op genoten rente op tegoeden bij banken en ontvangen dividenden op aangehouden financiële vaste activa, samen 61 duizend euro.

Gedragscodes en regels

IKV Pax Christi volgt voor zijn fondsenwerving de gedragscodes en regels zoals die zijn vastgesteld door de Vereniging van Fondsenwervende Instellingen (VFI), het Centraal Bureau Fondsenwerving (CBF), het Nederlands Genootschap voor Fondsenwerkers (NGF) en de Belastingdienst. IKV Pax Christi (en Vereniging Pax Christi en IKV) zijn door het ministerie van Financiën respectievelijk de Belastingdienst aangemerkt als Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI). IKV Pax Christi is in bezit van het keurmerk van het Centraal Bureau Fondsenwerving. Als relatief kleine fondsenwervende organisatie heeft IKV Pax Christi een wat hoger kostenpercentage fondsenwerving dan gemiddeld. Dat percentage blijft echter duidelijk onder de norm die het Centraal Bureau Fondsenwerving daarvoor stelt.

IKV Pax Christi onderscheidt nadrukkelijk:

- Voorlichtingsmateriaal over oorlogs- en vredesvraagstukken dat gericht is op studie, vorming en actie ten behoeve van de directe achterban, het bredere publiek, maatschappelijke organisaties en media en educatief materiaal ten behoeve en onderwijs. Dit materiaal is gratis of het wordt op basis van kostprijs, zonder winstoogmerk, verkocht.
- Informatiemateriaal dat gericht is op fondsenwerving. Dit informatiemateriaal dient te voldoen aan de volgende kwaliteitseisen: toetsing aan onze missie; waarheidsgetrouw in informatieverstrekking; transparantie in de uitvoering; het afleggen van verantwoording over bereikte resultaten. IKV Pax Christi onderhoudt frequent contact met onze achterban, onder meer door ledenconsultaties van Pax Christi en tijdens activiteiten in en rond de Vredesweek, waardoor een

goede beoordeling kan plaatsvinden van de wijze waarop informatie en voorlichtingmateriaal is ontvangen.

Klachten

IKV Pax Christi beschikt over een door het CBF goedgekeurde klachtenregeling. In 2010 zijn 9 klachten ontvangen en behandeld. Deze klachten kwamen voort uit inhoudelijke afkeuring van door IKV Pax Christi ingenomen politieke standpunten (2 keer), uit kritiek op de keuze van het postbezorgingsbedrijf door IKV Pax Christi (1 keer) en klachten over de fondsenwerving (6 keer). De klachten zijn door IKV Pax Christi geregistreerd, behandeld en voor zover mogelijk opgelost.

Personeel

Tabel Kerngetallen personeel

	2009	2010
Formatie per 31-12	58,0 fte	63,9 fte
Verlooppercentage	16,2%	15,8%
Aantal vrijwilligers	24	22
Aantal stagiaires/ vrijwilligers	9	10
Opleidingsbudget over totale salariskosten	5,4%*	3 %
Ziekteverzuimpercentage*	2,8%	3,1%**

* Eenmalig hoger budget in verband met leadership developmentprogramma.

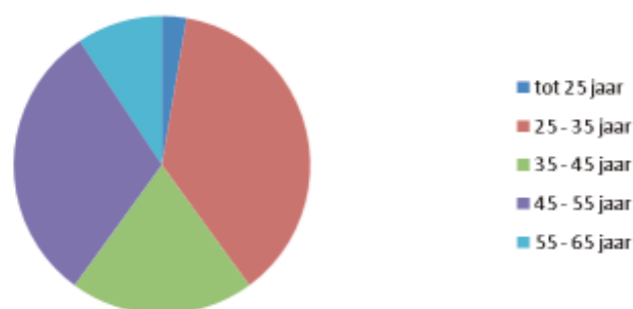
** Het landelijke gemiddelde ziekteverzuim (CBS) is 4,3% (2009).

Formatie en bezetting

In 2010 werkten in totaal 75 medewerkers in Nederland voor IKV Pax Christi en 18 medewerkers samen met IKV Pax Christi in het buitenland. Zij vervulden in totaal gemiddeld 63,8 FTE in Nederland en 15 FTE in het buitenland. Daarnaast hadden we 10 stagiaires en 22 vrijwilligers in huis.

Afgelopen jaar hadden we 19,4% instroom van nieuwe medewerkers (14 personen nominaal) en 13,89% uitstroom (10 personen). Naar aanleiding van de bezuinigingen door de lagere subsidietoekenning door het Ministerie van Buitenlandse Zaken hebben we eind 2010 van drie medewerkers met een tijdelijk contract afscheid moeten nemen.

Leeftijdsofbouw

Verdeling geslacht en omvang contract

aantal personen	Totaal 75
mannen	48%
vrouwen	52%
parttime	60%
fulltime	40%

Leeftijdsofbouw	aantal personen	% personen
tot 25 jaar	2	3%
25 - 35 jaar	28	37%
35 - 45 jaar	15	20%
45 - 55 jaar	23	31%
55 - 65 jaar	7	9%
Totaal	75	100%

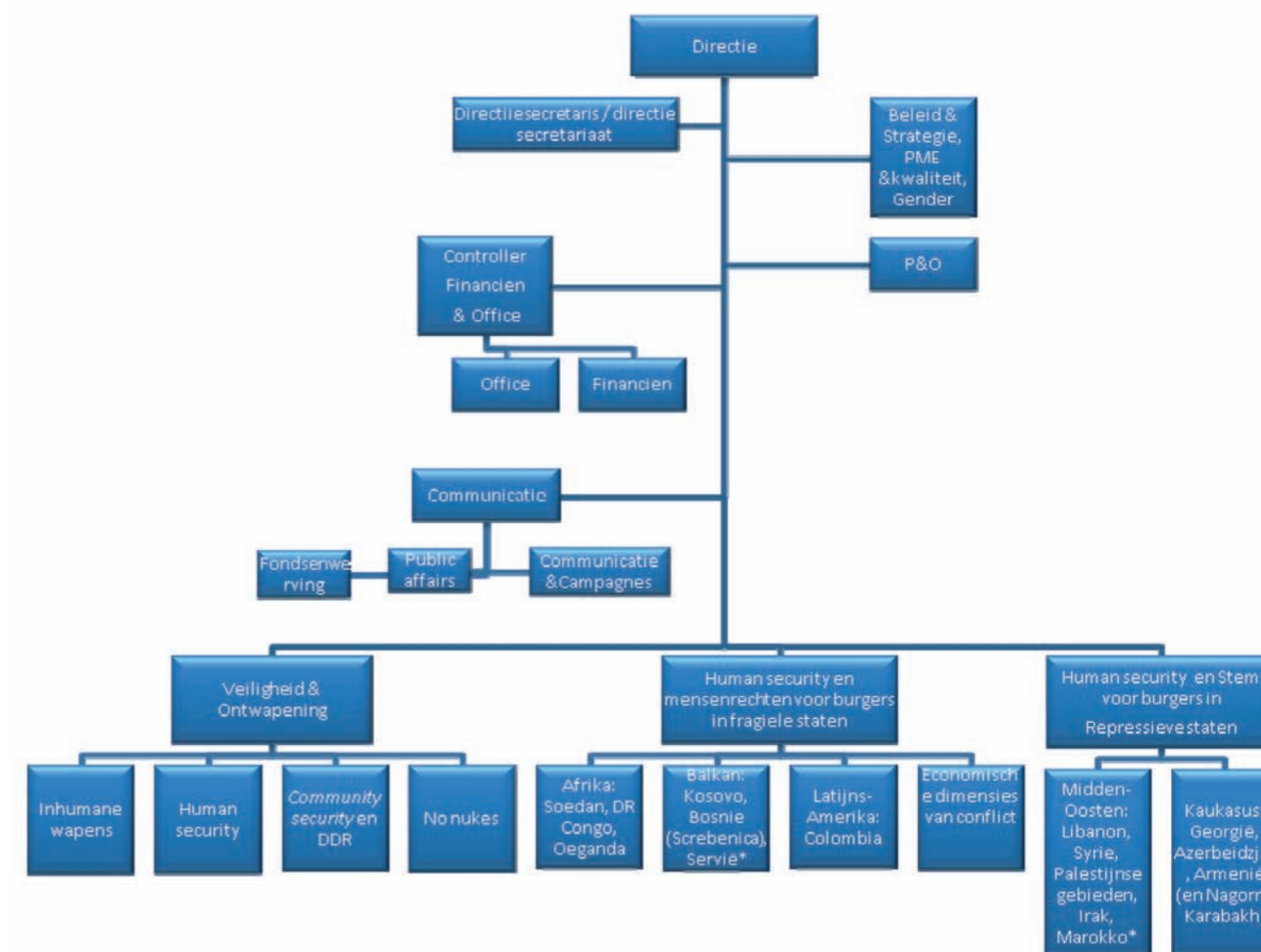
Organisatie en organogram

In 2010 is de aanpassing van de organisatie voorbereid aan de vredesprogramma's waar IKV Pax Christi vanaf 2011 mee gaat werken. Er zijn teams gevormd op het gebied van

- Human security en mensenrechten voor burgers in fragiele staten;
- Human security en stem voor burgers in repressieve staten;
- Veiligheid en ontwapening;

Het vierde programma 'Netwerken voor conflictpreventie en vredesopbouw' wordt in hoge mate uitgevoerd door onze alliantiepartner GPPAC.

Daarnaast is een nieuw team Strategie en Beleid geïnstalleerd. Het team zet zich in voor verankering van strategie en beleid op institutioneel niveau binnen de organisatie. Hierdoor zullen de methodes en consistentie bij beleidsvorming en -onderzoek verbeteren.

Figuur 1 Organogram IKV Pax Christi per 1 januari 2011

Kennis en leren

Ontwikkeling van ons personeel vinden wij van het grootste belang. 3% van onze loonsom wordt jaarlijks gereserveerd voor de ontwikkeling en opleidingen van onze medewerkers.

Ook in 2010 is sterk geïnvesteerd in kennis en leren. IKV Pax Christi rondt het programma *leadership development*, dat in 2009 was gestart, af. Ruim 80% van de medewerkers heeft in 2009 een resultaatgerichte onderhandelingsstraining gevolgd. In 2010 volgde een laatste groep mensen deze training. Dit programma is een investering in kwaliteitsverbetering, innovatie en het creëren van een leeromgeving.

Voor het formuleren en bereiken van persoonlijke doelstellingen, competenties en inhoudelijke expertise, is de gesprekscyclus verder ontwikkeld. De gesprekscyclus bestaat uit doelstelling-, voortgangs- en beoordelingsgesprekken tussen de medewerker en functioneel leidinggevende. Hiermee werkt IKV Pax Christi systematisch aan: een degelijke begeleiding van haar medewerkers voor ontwikkeling in zijn functie of binnen de organisatie; het optimaliseren en faciliteren van prestaties, motivaties

en competenties van haar medewerkers; het maximaal benutten van de capaciteiten van haar medewerkers; het creëren van heldere verwachtingen en concrete afspraken voor medewerkers en leidinggevenden.

Het opleidingsbudget bedraagt in 2010 3% van de totale salariskosten. Met het opleidingsbeleid werkt IKV Pax Christi aan de persoonlijke leerbehoeften van de individuele medewerker, als ook het versterken van de kennispositie van de organisatie en het vergroten van de politieke impact van het vredeswerk. Collegiale intervisie en advisering worden uitgebreid: er zullen vormen van mentorschap geïntroduceerd worden om medewerkers aan te moedigen en te coachen om hun kennis te vergroten en deze te delen met collegae, alliantiepartners en partnerorganisaties.

In 2010 organiseert IKV Pax Christi driemaal een 'blokweek'. Tijdens deze weken wisselen alle medewerkers, ook diegenen uit het buitenland, hun kennis en ervaring uit en overleggen zij over inhoudelijke, beleidsmatige, vakmatige en organisatorische onderwerpen.

Veiligheidsbeleid

Veiligheid van onze medewerkers achten we van het grootste belang. Daarom hebben wij het veiligheidsbeleid vernieuwd en meer contextspecifiek uitgewerkt. In het beleid staat hoe als IKV Pax Christi omgaan met veiligheidsissues, maar ook wat we van onze medewerkers verwachten om de risico's zo klein mogelijk te maken.

Onderdeel van het beleid is dat alle reizende medewerkers in ieder geval een keer per jaar uitgenodigd worden voor een debriefing sessie, om alle ervaringen die opgedaan zijn tijdens de reizen zorgvuldig door te spreken met een expert.

Het vernieuwde veiligheidsbeleid hebben we in 2010 ingevoerd. Tijdens de personeelsbijeenkomsten is aandacht besteed aan verschillende thema's uit dit beleid. Daarnaast is in 2010 twee keer een veiligheidstraining georganiseerd. De medewerkers, die reizen naar onveilige gebieden (36 medewerkers) hebben deze veiligheidstrainingen gevolgd. Alle reizende medewerkers zijn tevens uitgenodigd om een debriefings gesprek aan te gaan, 9 medewerkers hebben van die mogelijkheid gebruik gemaakt.

ARBO

In het kader van het ARBO beleid zijn in 2010 werkplekonderzoeken gehouden die hebben geleid tot aanpassing van diverse werkplekken.

Daarnaast hebben medewerkers een herhalingscursus Bedrijfs hulpverlening (BHV) gevolgd en met goed resultaat afgerond. Op beide locaties zijn voldoende BHV medewerkers beschikbaar.

Ondernemingsraad

Op regelmatige basis en in goede sfeer vindt in 2010 overleg plaats tussen de directie en de OR. De onderwerpen die daarbij aan bod komen zijn onder meer de subsidieaanvraag MFS II, de alliantievorming en de gesprekscyclus.

Verantwoordingsverklaring Bestuur en Raad van Toezicht

Conform de richtlijnen van het Centraal Bureau Fondsenwerving (CBF) is een verantwoordingsverklaring opgesteld waarin bestuur en Raad van Toezicht verantwoording afleggen over

1. de wijze waarop de functies toezicht houden, besturen en uitvoeren worden onderscheiden;
2. de wijze waarop de effectiviteit en efficiëntie van bestedingen worden geoptimaliseerd;
3. de wijze waarop de omgang met belanghebbenden wordt geoptimaliseerd.

Bestuur en Raad van Toezicht onderschrijven de Code Goed Bestuur voor Goede Doelen (Code Wijffels). Deze verantwoordingsverklaring geeft tevens inzicht in de wijze waarop de Code in de organisatie is verankerd.

Besturen en toezichhouden

Besturen

Het bestuur bestaat uit een statutaire directie die het beleid bepaalt en eindverantwoordelijk is voor de dagelijkse leiding. De directie stelt een strategisch meerjarenplan en meerjarenbegroting op die, na instemming te hebben verkregen van de Raad van Toezicht IKV Pax Christi, ter goedkeuring worden voorgelegd aan het bestuur van het IKV en aan de ledenraad van Pax Christi. Het IKV bestuur en de Pax Christi ledenraad vormen een representatie van de achterban van IKV en Pax Christi en vervullen daarmee een rol in het op peil houden van de maatschappelijke legitimiteit van IKV Pax Christi. Periodiek vindt met het IKV Bestuur en de Pax Christi Ledenraad een reflectie plaats op de stand van zaken met betrekking tot de implementatie van het strategisch meerjarenplan.

Op basis van het strategisch meerjarenplan stelt de directie een jaarplan en begroting vast waarin doelstellingen, vredesprogramma's, beoogde resultaten evenals de daartoe ingezette mensen en middelen zijn omschreven. Het jaarplan en de begroting worden ter goedkeuring voorgelegd aan de Raad van Toezicht IKV Pax Christi.

De directie stelt jaarlijks binnen zes maanden na afloop van het boekjaar de jaarrekening op in overeenstemming met Richtlijn 650 voor fondsenwervende instellingen van de Raad voor de Jaarverslaggeving. De jaarrekening behoeft de goedkeuring van de Raad van Toezicht.

De directie vormt samen met de teamleiders het managementteam dat driewekelijks alle relevante onderwerpen bespreekt die binnen IKV Pax Christi spelen.

Toezichhouden

IKV Pax Christi kent naast de directie een Raad van Toezicht. Deze houdt toezicht op de directie, de efficiënte inzet van mensen en middelen en volgt op een strategisch niveau de organisatie en haar resultaten kritisch.

De Raad van Toezicht houdt onder meer toezicht door

- het strategische meerjarenplan en de meerjarenbegroting te toetsen en met de directie te bespreken;
- het jaarplan en de begroting met de directie te bespreken en goed te keuren;
- de inhoudelijke en financiële jaarrapportage aan het ministerie van Buitenlandse Zaken te toetsen. Dit is tevens een reflectie op de stand van zaken met betrekking tot het strategisch meerjarenbeleid;
- de inhoudelijke halfjaarrapportage van de directie inzake de uitvoering van de beleidsintenties voor het lopende jaar te bespreken;
- na het tweede kwartaal het gevoerde financiële beleid en de stand van zaken met betrekking de realisatie van de bestedingen ten opzichte van de kostenramingen en de prognose van het resultaat te bespreken met de directie;
- de jaarrekening goed te keuren. De jaarrekening en het publieke jaarverslag van IKV Pax Christi moet worden goedgekeurd door de Raad van Toezicht;
- het accountantsverslag waarin verslag wordt gedaan van het onderzoek naar het beheer en control binnen de organisatie met de externe accountant te bespreken.

In 2010 heeft de Raad van Toezicht zesmaal vergaderd. Bijzondere aandacht ging uit naar de alliantievorming Freedom from Fear, de subsidieaanvraag in het kader van MFS II en de gevolgen van de (voorlopige) subsidietoekenning door het Ministerie van Buitenlandse Zaken. De Raad van Toezicht heeft tevens het maatschappelijk verantwoord vermogensbeheer en beleggingsbeleid vastgesteld. Deze zijn conform het reglement CBF, bijlage 13, de VFI-richtlijn Reserves Goede Doelen en de Handreiking Verantwoord Vermogensbeheer Fondsenwervende Instellingen. Voor een toelichting op het vermogensbeheer verwijzen wij naar de jaarrekening 2010.

De Raad van Toezicht heeft in 2010 een auditcommissie ingesteld die de Raad van Toezicht ondersteunt bij het toetsen van het financiële beleid, de begrotingen en de jaarrekeningen, en die namens de Raad van Toezicht de besprekingen voert met de externe accountant over het accountantsrapport waarin deze verslag doet van het onderzoek naar het beheer en control binnen de organisatie.

De auditcommissie heeft over de jaarrekening uitgebreid met de externe accountant gesproken over zijn bevindingen en aanbevelingen naar aanleiding van de controles. De accountant heeft zich een oordeel gevormd over de getrouwheid van de jaarrekening en daarbij een goedkeurende verklaring verstrekt. Na deze uitgebreide toetsing heeft de auditcommissie de Raad van Toezicht geadviseerd om de jaarrekening goed te keuren. Dit advies is door de Raad van Toezicht opgevolgd.

Externe audits en toezicht worden uitgevoerd door:

- KPMG (accountantscontrole en audit control en beheer);

- Veritas Certification, externe auditor ISO Certificaat 9001:2008;
- Het Ministerie van Buitenlandse Zaken door middel van toetsing en goedkeuring van jaarplan, jaarrapportage en financiële verantwoording;
- Het Centraal Bureau Fondsenwerving (keurmerk).

Samenstelling bestuur en Raad van Toezicht

Vacatures in de directie en in de Raad van Toezicht worden vervuld op grond van de samenstelling en aan de hand van een vastgestelde profielschets.

Leden van de directie en de Raad van Toezicht mogen geen zakelijke relaties of relaties in de familiesfeer hebben met de organisatie om iedere vorm van belangenverstrengeling uit te sluiten.

De statutaire directie was tot en met 31 december 2010 als volgt samengesteld:

Naam	Functie / nevenfunctie
Jan Gruiters MSc	<ul style="list-style-type: none"> • Algemeen directeur en voorzitter directie IKV Pax Christi • Algemeen directeur en voorzitter directie Pax Christi • Directeur en lid van het IKV Bestuur
Ing. Freek Landmeter	<ul style="list-style-type: none"> • Directeur IKV Pax Christi • Directielid Pax Christi

De Raad van Toezicht was tot en met 31 december 2010 als volgt samengesteld:

Naam	Functies / nevenfuncties t/m 31 december 2010
Dr. Tom Stoeltinga, voorzitter	<ul style="list-style-type: none"> • Oud-voorzitter van het College van Bestuur van de Radboud Universiteit • Voorzitter Raad van Toezicht Pax Christi • Voorzitter bestuur Katholiek Instituut voor Massamedia
Drs. M. I. de Wal	<ul style="list-style-type: none"> • Consultant Internationale Samenwerking en Maatschappelijke organisaties • Senior Onderzoeker bij de Nederlandse School voor Openbaar Bestuur (NSOB) te Den Haag • Bestuurslid van de Amsterdamse Montessori School (AMS)
Drs. P.T.G. van Aalst	<ul style="list-style-type: none"> • Directeur E+Co • Lid Raad van Toezicht Stichting Business in Development Network • Lid Raad van Toezicht ReEx Capital Asia
Mr. C. Kuijpers-Groensmit	<ul style="list-style-type: none"> • Oud-directeur Studentenservice Universiteit Utrecht • Secretaris Faculty Club Utrecht • Plaatsvervangend voorzitter VVE Leeuwschild • Lid Raad van Toezicht Pax Christi
Dr. P. Everts	<ul style="list-style-type: none"> • Als oud-hoofddocent internationale betrekkingen en buitenlands beleid verbonden aan de Universiteit Leiden • Lid Redactie Vrede en Veiligheid • Voorzitter jury voor Scriptieprijs van Stichting Vredeswetenschappen
Drs. R. Keulen	<ul style="list-style-type: none"> • Vice-president Médecins Sans Frontière te Athene, Griekenland • Voorzitter Stichting Natuurbehoud Stelling van Honswijk e.o. te Tull en 't Waal • Lid Raad van Toezicht Pax Christi

Rooster van aftreden Raad van Toezicht

Naam	Datum benoeming	Einde termijn
Tom Stoeltinga	01-01-2007	01-01-2011
Marieke de Wal	02-07-2010	02-07-2014
Paul van Aalst	01-01-2007	31- 12- 2011
Carla Kuijpers-Groensmit	10-05-2010	10-05-2014
Philip Everts	01-01-2007	01-01-2011
Ruud Keulen	24-9-2008	24-9- 2012

Bezoldiging

De leden van de Raad van Toezicht, het IKV Bestuur en Pax Christi ledenraad verrichten hun werkzaamheden op vrijwillige basis en ontvangen voor hun werkzaamheden geen beloning, vacatie of presentiegeld. Onkosten, zoals reiskosten, worden vergoed op basis van reëel gemaakte kosten. In 2010 is in totaal € 983,- aan onkosten van de Raad van Toezicht vergoed.

De Raad van Toezicht is verantwoordelijk voor de vaststelling van de beloning van de directie. De beloning van de directie, tevens het bestuur, van IKV Pax Christi is gebaseerd op de VFI-Adviesregeling Beloning Directeuren van Goede Doelen. Deze beloningsregeling kent een puntenscore toe op basis van functiezwaarte, complexiteit van activiteiten en financieringswijze, organisatorische complexiteit en het directiemodel. In 2010 heeft VFI hier een nieuwe normering en format voor gemaakt om een eenduidig inzicht

te verkrijgen. Deze wordt door IKV Pax Christi gevolgd. De directiesalariering zit in 2010 onder de norm van de VFI-Adviesregeling Beloning Directeuren van Goede Doelen.

Evaluatie van het functioneren

De Raad van Toezicht heeft in 2010 het verslag vastgesteld van de zelfevaluatie die eind 2009 is gehouden over de afgelopen periode om te beoordelen of, en zo ja, welke aanpassingen nodig of wenselijk zijn in de werkwijze en taakopvatting van de Raad van Toezicht. De zelfevaluatie is gebruikt voor het opstellen van een profielschets van leden van de Raad van Toezicht ten behoeve van de invulling van de vacatures in de Raad van Toezicht.

Daarnaast heeft de Raad van Toezicht een Remuneratiecommissie ingesteld die de Raad van Toezicht ondersteunt bij de uitvoering van de volgende taken:

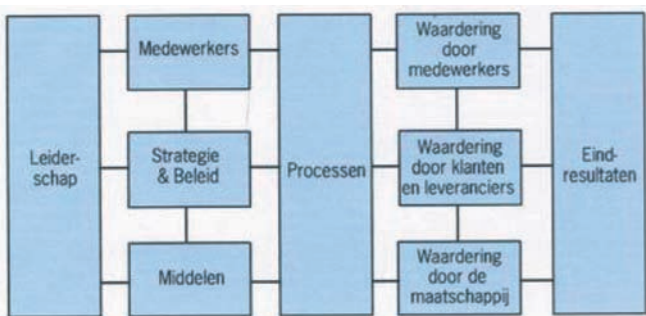
- het ten minste éénmaal per jaar beoordelen van het functioneren van de individuele leden van de directie;
- het doen van voorstellen aan de Raad van Toezicht betreffende het te voeren bezoldigingsbeleid voor leden van de directie. Het bezoldigingsbeleid moet voldoen aan alle wettelijke kaders en de bepalingen van het CBF Keurmerk Goede Doelen.
- het doen van voorstellen aan de Raad van Toezicht bij vacatures in de directie ten aanzien van selectiecriteria en benoemingsprocedures inzake de werving en selectie van leden van de directie.

De Raad van Toezicht was tot en met 31 december 2010 als volgt samengesteld:

Specificatie directiebezoldiging conform VFI		
Naam Functie	J. Gruiters Alg. Directeur	F.J.T. Landmeter Directeur
Dienstverband		
Aard (looptijd) uren	onbepaald 36	onbepaald 36
parttime percentage periode	100 01-01/31-12	100 (80 in 09) 01-01/31-12
Bezoldiging (eur)		
Jaarinkomen		
bruto loon/salaris	77.916	70812
vakantiegeld	6.122	5281
eindejaarsuitkering, 13e/14e mnd	6.467	5877
variabel jaarinkomen	0	0
Totaal	90.505	81.970
SV lasten (wg deel)	7.289	7289
Belastbare vergoedingen/bijtellings	-	-
Pensioenlasten (wg deel)	10.635	9532
Overige beloningen op termijn	-	-
Uitkeringen beëindiging dienstverband	-	-
Totaal bezoldiging 2010	108.429	98.791
Totaal bezoldiging 2009	102.667	81.797

Periodiek wordt door de remuneratiecommissie een beoordelings- en functioneringsgesprek met de beide directieleden afzonderlijk gevoerd. Hierin zijn specifieke afspraken gemaakt die in een verslag zijn vastgelegd.

Effectiviteit en efficiëntie van bestedingen

IKV Pax Christi hanteert het INK-model.

Dit model wordt gebruikt als:

- referentiekader voor de ordening van de diverse aspecten van onze organisatie;
- instrument om op grond van ambities en strategische doelen veranderingsprocessen te ontwerpen;
- instrument voor het plannen en monitoren van organisatieverbetering en vernieuwing.

INK wordt daarom gebruikt in ons strategisch meerjarenplannen en de daarop gebaseerde, jaarplannen en -verslagen.

IKV Pax Christi heeft het ISO certificaat 9001:2008 voor de gehele organisatie en alle activiteiten. Dit betekent dat IKV Pax Christi een gedocumenteerd kwaliteitsmanagementsysteem heeft, bestaande uit een kwaliteitsbeleid met specifieke doelstellingen en vastgelegde taken en procedures. Door de internationale ISO-norm als standaard te nemen, kunnen wij onze interne procesbeheersing beter borgen en de bestuurbaarheid van de organisatie optimaliseren. We zien ISO en de metingen die in het kader hiervan worden verricht als een belangrijke volgende stap binnen het INK-model om voortdurend te verbeteren en te vernieuwen. Periodiek vinden interne audits plaats om te toetsen of IKV Pax Christi aan alle kwaliteitseisen voldoet. Daarnaast wordt jaarlijks een directiebeoordeling uitgevoerd over alle aspecten. Externe audits in het kader van de ISO certificatie worden periodiek uitgevoerd door het onafhankelijke en geaccrediteerde bureau Veritas Certification. Uit de externe audit, die in november 2010 is uitgevoerd, bleek dat er geen afwijkingen waren.

IKV Pax Christi beschikt over een monitoringsprotocol dat op 20 juni 2007 is goedgekeurd door het ministerie van Buitenlandse Zaken. Hierin is de systematiek van de in-

terne monitoring van programma's door programmaleiders en -medewerkers, teamleiders en de directie en de externe monitoring door o.a. het ministerie van Buitenlandse Zaken vastgelegd. IKV Pax Christi ziet monitoring als een middel voor sturen, verantwoorden en leren. Vooral voor ons werk in vaak snel veranderende conflictsituaties is het essentieel om snel te kunnen inspelen op nieuwe ontwikkelingen. IKV Pax Christi heeft daarom gekozen voor een diversiteit aan monitoringsinstrumenten, waaronder regelmatige voortgangsrapportages, veldbezoeken, regelmatige voortgangsbesprekingen in en met de teams en onderzoek door onafhankelijke experts, waaronder externe evaluaties en *best practice*-onderzoeken, die worden uitgevoerd door o.a. de faculteit Rampenstudies van de Universiteit Wageningen.

De monitoring van het effect (*impact*) van onze programma's vindt plaats op basis van reflectie op de plausibele bijdrage van IKV Pax Christi aan veranderingen in de context en aan veranderingen in beleid en gedrag van de relevante actoren. Per programma heeft IKV Pax Christi twee onafhankelijke experts uitgenodigd om jaarlijks kritisch te reflecteren op de jaarrapportage. Op deze wijze organiseert IKV Pax Christi een onafhankelijke toetsing van de kwaliteit van haar programma's.

De financiële monitoring en het beheer van onze programma's vindt plaats op basis van de control-cyclus, die onderdeel is van ons ISO-gecertificeerde kwaliteitshandboek. Deze bestaat uit het opstellen van de begroting, periodieke financiële rapportages waarin de realisatie van de bestedingen ten opzichte van de kostenramingen wordt gepresenteerd en waardoor tussentijdse bijsturing mogelijk is, en het opstellen van de eindejaarscijfers. Behalve dat de begroting en jaarrekening de goedkeuring van de Raad van Toezicht behoeven, bespreken directie en Raad van Toezicht ook periodiek de realisatie van de begroting en de prognose voor het lopende boekjaar.

Omgang met belanghebbenden

IKV Pax Christi kende in 2010 de volgende belanghebbenden:

1. Grote donoren, zoals het ministerie van Buitenlandse Zaken, strategische samenwerkingspartners en institutionele fondsen;
2. De achterban van IKV, van Pax Christi en van IKV Pax Christi (o.a. leden en donateurs, particulieren, klooster- en kerkgenootschappen, jongeren en vrijwilligers e.d.);
3. Partners in de gebieden waar IKV Pax Christi werkzaam is.

Op verschillende manieren stelt IKV Pax Christi zich op de hoogte van de wensen van haar belanghebbenden.

A1. Het ministerie van Buitenlandse Zaken hanteert een

strikte procedure voor het toekennen van subsidie. Is de subsidie eenmaal toegekend, dan moet vervolgens gerapporteerd worden over de besteding ervan volgens de subsidiebeschikking van de minister. Ook aan de andere donoren wordt gerapporteerd over de besteding. Daarnaast wordt veelal samengewerkt en is er overleg op diverse niveaus.

A2. Op verschillende manieren blijft IKV Pax Christi op de hoogte van de wensen van de achterban:

- Tijdens de Vredeswerkdag, gericht op kerkelijke achterban;
- Tijdens de Vredesweek door de activiteiten en het ontmoeten van elkaar;
- Tijdens de Vredesweek door middel van gericht onderzoek;
- Tijdens de periodieke ledenconsultaties, infodebatten en andere bijeenkomsten met de achterban;
- Door de reacties van het publiek op de campagnes die zijn gericht op bewustwording en participatie.

A3. IKV Pax Christi streeft naar gelijkwaardige en wederkerige relaties met partners in de gebieden waarin zij werkt:

- Partners worden betrokken bij de strategievorming en de identificatie van programmatische mogelijkheden;
- Er vinden periodiek partnerconsultaties in de regio plaats;
- Programmaleiders zijn contactpersoon voor de partners en hebben veelvuldig contact met hen;
- Programmaleiders gaan, mits de veiligheid in het conflictgebied dit toelaat, veelvuldig op veldbezoek.

De samenwerking met partners geschiedt op basis van het strategische meerjarenplan en de uitgewerkte jaarplannen. IKV Pax Christi kent een klachtenprocedure ten behoeve van een snelle maar zorgvuldige afhandeling van klachten of ongenoegens van alle belanghebbenden. Deze is gepubliceerd op de website. Klachten worden vastgelegd in ons relatiebeheersysteem. De klachtenafhandeling is zowel onderdeel van de directiebeoordeling conform de ISO-normen als onderdeel van de externe audit door het CBF en in het kader van ISO.

De directie

Jan Gruiters Msc, Algemeen directeur
Ing. Freek Landmeter, directeur

Raad van Toezicht

Dr. Tom Stoelinga, Voorzitter
Drs. Paul van Aalst
Drs. Marieke I. de Wal
Mr. Carla Kuijpers-Groensmit
Dr. Philip Everts
Drs. Ruud Keulen

